

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Diplomová práce

**Aplikace vybraných ustanovení správního řádu při
výkonu státního požárního dozoru**

Bc. Michal Mejtský

© 2013 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra práva
Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Mejtský Michal

Veřejná správa a regionální rozvoj nav.- Cheb

Název práce

Aplikace vybraných ustanovení Správního řádu při výkonu státního požárního dozoru

Anglický název

The Application of certain regulations of the Administrative Code in the course of state fire supervision

Cíle práce

Tato diplomová práce bude zaměřena na problematiku řešení správních řízení při výkonu státního požárního dozoru. Cílem práce je připravení přehledu nejčastěji řešených správních deliktů na úseku požární ochrany pro příslušníky HZS a způsobů jejich řešení.

Záměrem diplomové práce je pojmout co nejkomplexněji zvolené téma, a to jak z pohledu teoretického, tak i z pohledu praktického. Právě proto se budu snažit ve své Diplomové práci načrtnout možná východiska řešení vybraných otázek, které se mi zdají vhodná a přijatelná, ale také účelná pro naše právní a společenské poměry a zázemí.

Metodika

Získání aktuálních dat z legislativních pramenů, literatury a ze své praxe příslušníka HZS Karlovarského kraje zařazeného na funkci metodik vyšetřování požárů a správních činností. Dále spolupráce s vedoucí diplomové práce, a také příslušníky z oddělení prevence a právního oddělení HZS Karlovarského kraje.

Harmonogram zpracování

- 1.Sběr dat, vyhotovení zadání práce – do 30.06.2012
- 2.Vypracování teoretické části – do 31.01.2013
- 3.Vypracování praktické části – do 28.02.2013
- 4.Odevzdání práce do 31.03.2013

Rozsah textové části

60 - 80 stran

Klíčová slova

Státní požární dozor, správní řád, kontrola, vyšetřování požárů, zákon o požární ochraně

Doporučené zdroje informací

zákon ČNR č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů
vyhláška 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární ochrany při výkonu státního požárního dozoru (vyhláška o
požární prevenci)

zákon č. 500/2004 Sb., o správním řádu, ve znění pozdějších předpisů

správní řád s komentářem

www.mvcr.cz

www.hzscr.cz

Další literatura po dohodě s vedoucím práce

Vedoucí práce

Korcová Renata, JUDr. Ing.

Termín odevzdání

březen 2013

JUDr. Jana Borská
Vedoucí katedry

prof. Ing. Jan Hron, DrSc., dr.h.c.
Děkan fakulty

V Praze dne 9.10.2012

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci „Aplikace vybraných ustanovení správního řádu při výkonu státního požárního dozoru“ jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autor uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 31. března 2013

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval JUDr. Ing. Renatě Korcové, vedoucí diplomové práce za odborné vedení a poskytování cenných rad při zpracování této práce. Dále bych chtěl poděkovat všem kolegům z Hasičského záchranného sboru Karlovarského kraje, kteří mi poskytovali odborné konzultace.

Aplikace vybraných ustanovení správního řádu při výkonu státního požárního dozoru

The Application of certain regulations of the Administrative Code in the course of state fire supervision

Souhrn

Diplomová práce se zabývá výkonem státního požárního dozoru v návaznosti na správní řád. V teoretické části jsou vysvětleny základní pojmy z výkonu státního požárního dozoru, rozpracovaná organizační struktura jednotlivých součástí Hasičského záchranného sboru. Dále je rozpracováno, jak a čím se výkon státního požárního dozoru provádí, jsou rozpracovány povinnosti dotčených osob na úseku požární ochrany, v návaznosti na možnosti jejich porušení a ukládání sankcí. V praktické části jsou rozebrány konkrétní problémy z výkonu státního požárního dozoru s návrhy řešení. V neposlední řadě bylo provedeno výzkumné šetření mezi jednotlivými Hasičskými záchrannými sbory krajů v České republice, které je v závěrečné části vyhodnoceno. Dále byly stanoveny závěry, které by svým zavedením do praxe poměrně zásadní způsobem k lepšímu ovlivnily výkon státního požárního dozoru.

Summary

This thesis deals with the performance of public fire surveillance, following its administrative procedure. The theoretical part explains basic terms from the field of execution of the public fire surveillance, and elaborates on the organizational structure of individual components of the Fire Brigade. It then proceeds to describe how is the fire surveillance being carried out, what tools are being used, what are the duties of important personnel in the section of fire protection, in continuity of the possibilities of their violation and sanctions imposition. The practical part analyzes specific problems from the execution of the public fire surveillance and suggests their solutions. Last but not least, it

introduces results of a research survey, which was carried out among Fire Brigades from regions of the Czech Republic. Based on these results, it specifies measures which would, put into practice, quite dramatically improve the public fire surveillance performance.

Klíčová slova:

Státní požární dozor

Správní řízení

Požární ochrana

Orgán státní správy

Kontrolní činnost

Stavební prevence

Zjišťování příčin požárů

Sankce

Keywords:

fire brigade

public fire surveillance

administrative proceedings

fire protection

government body

controlling activities building prevention

investigating causes of fires

sanctions

Obsah

1.	ÚVOD	5
2.	CÍL PRÁCE A METODIKA	6
3.	TEORETICKÁ VÝCHODISKA	7
3.1.	HISTORIE LEGISLATIVY POŽÁRNÍ OCHRANY	7
3.2.	PRÁVNÍ ÚPRAVA NA ÚSEKU POŽÁRNÍ OCHRANY	8
3.2.1.	<i>Zákony na úseku PO</i>	8
3.2.2.	<i>Vyhlášky a nařízení vlády</i>	9
3.2.3.	<i>Normy</i>	9
3.2.4.	<i>Sbírky interních aktů řízení</i>	10
3.3.	ORGANIZAČNÍ STRUKTURA HZS ČR	11
3.3.1.	<i>Generální ředitelství</i>	11
3.3.2.	<i>HZS Karlovarského kraje</i>	11
3.4.	SPRÁVNÍ ŘÁD.....	13
3.4.1.	<i>Správní řád historie</i>	13
3.4.2.	<i>Správní řád - současnost</i>	14
3.4.3.	<i>Příslušnost správních orgánů</i>	14
3.4.4.	<i>Spis</i>	16
3.4.5.	<i>Protokol</i>	17
3.4.6.	<i>Doručování</i>	17
3.4.7.	<i>Zahájení řízení</i>	18
3.4.8.	<i>Rozhodnutí</i>	19
3.5.	VÝKON STÁTNÍHO POŽÁRNÍHO DOZORU	20
3.5.1.	<i>Stavební prevence</i>	23
3.5.2.	<i>Kontrolní činnost</i>	24
3.5.3.	<i>Kontroly obcí</i>	27
3.5.4.	<i>Začlenění do kategorie provozovaných činností</i>	27
3.5.5.	<i>Povinnosti právnických a podnikajících fyzických osob</i>	31
3.5.6.	<i>Vyšetřování požárů</i>	37
3.5.7.	<i>Povinnosti fyzických osob</i>	39
3.5.8.	<i>Sankce na úseku požární ochrany</i>	42
3.5.9.	<i>Postíhy právnických a podnikajících fyzických osob</i>	43
3.5.10.	<i>Přestupky na úseku požární ochrany</i>	45
3.5.11.	<i>Sankce ve smyslu správního řádu</i>	49
4.	PRAKTICKÁ ČÁST	50
4.1.	UKLÁDÁNÍ A VYMÁHÁNÍ POKUT	50
4.2.	POSTAVENÍ FYZICKÝCH OSOB JAKO VLASTNÍKŮ BYTOVÝCH DOMŮ	51
4.3.	PROBLEMATIKA ZÁPISŮ PŘI KONTROLNÍ ČINNOSTI	53
4.4.	KONTROLNÍ ČINNOST Z PRAKTICKÉHO POHLEDU.....	55
4.4.1.	<i>Příprava na kontrolu</i>	55
4.4.2.	<i>Zahájení kontroly</i>	56
4.4.3.	<i>Průběh kontroly</i>	56
4.4.4.	<i>Projednání zápisu</i>	57
4.4.5.	<i>Řízení o námitkách</i>	58
4.5.	VYHODNOCENÍ STRUKTUROVANÉHO ROZHOVORU K PROVÁDĚNÉMU PRŮZKUMU	58
4.6.	PRVNÍ KAPITOLA STRUKTUROVANÉHO ROZHOVORU	59
4.6.1.	<i>První část strukturovaného rozhovoru ke kontrolní činnosti PO a PFO</i>	59
4.6.2.	<i>Druhá část strukturovaného rozhovoru k vyšetřování požárů PO a PFO</i>	60
4.6.3.	<i>Třetí část strukturovaného rozhovoru vyšetřování požárů u fyzických osob</i>	61
4.6.4.	<i>Vyhodnocení první kapitoly strukturovaného rozhovoru</i>	62
4.7.	DRUHÁ KAPITOLA STRUKTUROVANÉHO ROZHOVORU.....	63
4.7.1.	<i>Zadání druhé kapitoly</i>	63
4.7.2.	<i>Vyhodnocení druhé kapitoly:</i>	65

4.8.	TŘETÍ KAPITOLA STRUKTUROVANÉHO ROZHOVORU	65
4.8.1.	<i>Podnikající fyzické a právnické osoby při výkonu kontrolní činnosti</i>	66
4.8.2.	<i>Podnikající fyzické a právnické osoby při výkonu zjišťování příčin požáru.....</i>	66
4.8.3.	<i>Fyzické osoby ve vztahu k zjišťování příčin požárů</i>	67
4.8.4.	<i>Vyhodnocení třetí kapitoly</i>	68
4.9.	ČTVRTÁ KAPITOLA STRUKTUROVANÉHO ROZHOVORU	68
4.9.1.	<i>Zadání čtvrté kapitoly</i>	68
4.9.2.	<i>Vyhodnocení čtvrté části strukturovaného rozhovoru.....</i>	69
4.10.	PÁTÁ KAPITOLA STRUKTUROVANÉHO ROZHOVORU	69
4.10.1.	<i>Zadání páté kapitoly.....</i>	69
4.10.2.	<i>Vyhodnocení páté části.....</i>	70
5.	ZÁVĚR.....	72
6.	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	73
7.	SEZNAM TABULEK	75
8.	SEZNAM GRAFŮ.....	75
9.	PŘÍLOHY	76

1. Úvod

Tato práce svým obsahem popisuje výkon státního požárního dozoru u Hasičského záchranného sboru České republiky v návaznosti na správní řád. Seznamuje s výkonem státního požárního dozoru, nastiňuje možná úskalí a nastavuje jasná východiska pro řešení určitých problémů.

Z počátku je řešena historie požární ochrany od dob prvního objevení v historii až po současnost, dále je řešena právní úprava požární ochrany v dnešní době. V další části této práce je seznámení s organizační strukturou Hasičského záchranného sboru České republiky a Hasičského záchranného sboru Karlovarského kraje. Poměrně obsáhlým způsobem jsou v práci vyřešeny povinnosti osob na úseku požární ochrany a to jak pro fyzické osoby, tak pro podnikající fyzické a právnické osoby. Pro podnikající fyzické osoby a právnické osoby jsou rozebrány kategorie provozovaných činností dle provozovaného požárního nebezpečí. Zmíněny jsou také konkrétní příklady výkonu státního požárního dozoru s uvedením jednotlivých postupů dle oborových částí, konkrétně v oblasti kontrolní činnosti, stavební prevence a zjišťování příčin požárů. V praktické části jsou položeny a vyřešeny otázky ohledně postupů při ukládání a vymáhání pokut u HZS České republiky, které jsou odlišné od ostatních orgánů státní správy, dále je načrtnut praktický problém při výkonu státního požárního dozoru u fyzických osob, které jsou vlastníky bytových domů a dále jednotlivé bytové jednotky pronajímají, takže provozují určitou specifickou činnost a pravomoci orgánu státní správy na úseku požární ochrany jsou vůči těmto osobám poměrně omezeny. Tato skutečnost je dále vyřešena do fáze návrhu změny zákona o požární ochraně, kdy je navrženo stanovit těmto osobám obdobné povinnosti jako mají právnické či podnikající fyzické osoby. Dále je v praktické části vyhodnoceno dotazníkové šetření prováděné u HZS České republiky ve vztahu k aplikaci správního řádu při výkonu státního požárního dozoru, ukládání sankcí a druhům pochybení na úseku požární ochrany. V závěrečné části jsou vyhodnoceny počty sankcí dle statistik vedených u HZS České republiky a množství vybraných finančních prostředků za určité období.

2. Cíl práce a metodika

Tato diplomová práce je koncipována jako ucelený přehled výkonu činností orgánu státní správy na úseku požární ochrany s aplikací vybraných ustanovení ve vztahu ke správnímu řádu. Práce v jednotlivých částech pojednává o konkrétních problematikách spojených s výkonem státního požárního dozoru. Jasně definuje problémy a stanovuje možná východiska a řešení k dosažení logické návaznosti na ostatní právní předpisy platné na území České republiky.

Cílem práce je komplexní pohled na výkon státního požárního dozoru vykonávaný orgánem státní správy na úseku požární ochrany. Dále jsou stanoveny nedostatky, které negativní způsobem tento výkon v běžné praxi ovlivňují. Tyto jsou jasným způsobem definovány ve snaze nastavení ucelené formy pravidel pro zefektivnění a zkvalitnění samotného výkonu, tak aby bylo možné v případech, kdy si určitá osoba v této oblasti neplní své povinnosti přistoupit k sice nepopulárním, ale do jisté míry účinným opatřením, kterými jsou sankce. V jednotlivých kapitolách je nastíněn samotný výkon státního požárního dozoru. Jednotlivé oblasti, kde dochází k přímému využití správního řádu. Ve zmíněných oblastech jsou specifikovány nedostatky, které jsou v rámci možností nastavených platnou legislativou vyřešeny. V konkrétních případech jsou stanovena opatření, která jdou až k samotným návrhům změn zákona o požární ochraně. V neposlední řadě jsou vyhodnoceny výstupy z výzkumu prováděného formou strukturovaného rozhovoru prováděného u HZS České republiky.

Metodikou této práce byl sběr dat, analýza odborné literatury a komparace právních předpisů a dalších materiálů potřebných pro zpracování. Dále bylo užíváno metody přímého pozorování, kdy získané poznatky byly aplikovány do celého obsahu této práce. V praktické části byl prováděn kvalitativní výzkum formou strukturovaných rozhovorů vedených s příslušníky úseku prevence ze všech čtrnácti Hasičských záchranných sborů krajů a jejich detailní vyhodnocení. Nedílnou součástí této práce je přínos přímého pozorování z profesního života zpracovatele a v neposlední řadě nespočet konzultací prováděných se zkušenými odborníky Hasičského záchranného sboru Karlovarského kraje zařazených na úseku prevence. Nelze také opomenout konzultace vedené s vedoucí této diplomové práce paní JUDr. Ing. Renatou Korcovou.

3. Teoretická východiska

3.1. Historie legislativy požární ochrany

V České republice je nastaven demokratický politický systém, z pohledu práva jsou si všichni občané a subjekty působící na území České republiky rovni. Ve zkratce by se dalo definovat, že občané na území České republiky mohou dělat vše co není zákonem zakázáno a instituce veřejné správy mohou vykonávat pouze činnosti, které jim jsou legislativním dokumentem stanoveny.

Od dob vzniku prvních společenství bylo nutné nastavit pravidla pro soužití. V té době začalo vznikat i právo jako prostředek stabilizace sociálních vztahu a regulace společnosti. První opatření týkající se požární bezpečnosti jsou známy z období 14. století, kdy si jednotlivá města vypracovávala poměrně přísná opatření, jak předcházet požárům. Před obdobím tereziánských reforem byly v platnosti tzv. Koldínovy městská práva pražská, která požární ochranu, řešila pouze z povinných preventivních opatření, nikoliv jednání občanů při vzniku a v průběhu požáru. Císařovna Marie Terezie zavedla pravidla do urbanistického členění měst a přikázala vytváření proluk mezi objekty, z důvodu zabránění nekontrolovatelnému šíření plamenného hoření při požárech a povinné čištění spalinových cest. Pro tuto činnost stanovila kominického mistra, který byl v tomto období velice váženou osobou se širokou škálou pravomocí. Marie Terezie byla první, kdo zavedl povinnost pomoci při hašení požáru, kdo odmítal pomoc mohl být souzen a vězněn, občan, který svým úmyslným jednáním způsobil požár a byl označen za žháře, býval po soudu upálen.

Největší rozmach požární ochrany nastal v období přelomu konce 19. a počátku 20. století. Ve větších městech byly profesionální jednotky požární ochrany a v těch menších jednotky zcela dobrovolné případně s profesionálním velitelem, který byl zároveň strojníkem jednotky. V období před koncem druhé světové války došlo opětovné centralizaci hasičského sboru, v tomto období začíná platit vládní nařízení č. 30/1942 Sb., o věcech požární ochrany. Tato norma sice řešila problematiku požární ochrany, ale v období válečného stavu a stavu okupace. Po válce se vrátilo velení hasičstva pod ministerstvo vnitra a došlo k vydání prvního právního předpisu na republikové úrovni a to

zákona č. 62/1950 Sb., o ochraně před požáry a jinými živelnými pohromami. K zákonu byl vydán prováděcí předpis Vládní nařízení č.135/1950 Sb., o organizaci ochrany před požáry a jinými živelnými pohromami. Dále byl vydán předpis, který jako první řešil výkon státního požárního dozoru, jednalo se o Vládní nařízení č. 35/1953 Sb., o státním požárním dozoru a požární ochraně. Následovalo Vládní nařízení č. 95/1953 Sb., o organizaci státního požárního dozoru, který podrobně zaváděl činnosti ústředních orgánů a úřadů, zřízení organizačních složek požární ochrany, včetně jednotek požární ochrany. V tomto poválečném období se společnost velice rychle vyvíjela s tím byla i nutnost úpravy právních předpisů. Během krátké doby v roce 1958 byl vydán zákon č. 18/1958 Sb., o požární ochraně, tento zákon podporoval zavádění dobrovolných uskupení občanů, společenských organizací při plnění povinností na úseku požární ochrany.

3.2. Právní úprava na úseku požární ochrany

3.2.1. Zákony na úseku PO

Základním předpisem, který upravuje činnosti Hasičského záchranného sboru České republiky (dále jen „HZS ČR“) je zákon č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů. V zákoně jsou nastavena konkrétní pravidla pro organizaci, řízení, úkoly, oprávnění a zvláštní povinnosti příslušníků, služební poměr příslušníků, služební přísaha, spolupráce s ostatními orgány státní správy, veřejné správy, podnikajícími fyzickými a právnickými osobami. Zákon dále upravuje, jakým způsobem může HZS ČR vystupovat jménem České republiky a uzavírat s nimi smlouvy a dohody o případné spolupráci při řešení mimořádných událostí apod. Požární ochrana se na úseku prevence rozšířila roce 2001 o odbory ochrany obyvatelstva a krizového řízení. Tyto oblasti s sebou přinesly část zákonů a prováděcích předpisů, ale tato oblast není předmětem této práce.

Roku 1985 byl vydán dodnes platný zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o PO“).

Tento zákon by se dal rozdělit do dvou částí a to na část prevence a represe. Úvod zákona je věnován prevenci, kde po úvodních ustanovení jsou definovány kategorie provozovaných činností, povinnosti právnických a podnikajících fyzických osob, požadavky na odbornou způsobilost osob vykonávající činnosti v oblasti požární ochrany,

povinnosti fyzických osob, pomoc při zdolávání požárů, definuje orgány státní správy a samosprávy na úseku požární ochrany, stanovuje povinnosti Generálního ředitelství a Hasičského záchranného sboru kraje. Dále na úseku samosprávy stanovuje požadavky na krajský úřad a obecní úřady, definuje státní požární dozor a rozsah jeho výkonu. V další části se věnuje represivní části. Zaměřuje se na činnosti jednotek požární ochrany, druhy, povinnosti, úkoly, spolupráci, řízení a odbornou způsobilost. Dále je uváděna část řešící ukládání pokut právnickým, podnikajícím fyzickým osobám a fyzickým osobám za přestupky na úseku požární ochrany. V závěru zákon pojednává o odškodňování a náhradě věcné škody, dále zákon končí závěrečnými a společnými ustanoveními.

Dalším právním předpisem je zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů. Tímto zákonem jsou upraveny oblasti výkonu státního požárního dozoru v oblasti kontrolní činnosti.

3.2.2. Vyhlášky a nařízení vlády

Na úseku prevence se k výkonu využívají následující vyhlášky a nařízení vlády:

- Vyhláška ministerstva vnitra č. 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti při výkonu státního požárního dozoru (vyhláška o požární prevenci).
- Vyhláška ministerstva vnitra č. 23/2008 Sb. o technických podmínkách požární ochrany staveb (dále jen „vyhláška o technických podmínkách požární ochrany staveb“)
- Nařízení vlády č. 91/2010 Sb., o podmínkách požár bezpečnosti při provozování komínů kouřovodů a spotřebičů paliv
- Vyhláška ministerstva vnitra č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany (vyhláška o požární represii)

3.2.3. Normy

Na úseku požární ochrany se při výkonu státního požárního dozoru se v hojné míře využívají České technické normy (dále jen „norma“). Z pohledu práva jsou normy závazné v případě, že se na ně odkazuje vyšší právní předpis. Pro výkon státního požáru je toto ošetřeno ve vyhlášce o technických podmínkách požární ochrany staveb, která má v příloze č. 1 vyjmenovanou základní řadu norem využívanou pro navrhování a provádění

staveb z hlediska požární bezpečnosti objektů, jedná se o normy řady ČSN 73 08XX – Požární bezpečnost a dále normy přidružené. Zde jen pro orientaci příklady norem:

- ČSN 73 0802 – Požární bezpečnost – Nevýrobní objekty
- ČSN 73 0804 – Požární bezpečnost – Výrobní objekty
- ČSN 73 0810 – Požární bezpečnost – Společná ustanovení
- ČSN 73 0834 – Požární bezpečnost – Změny staveb
- ČSN 73 0833 – Požární bezpečnost – Objekty pro bydlení a ubytování
- ČSN 73 0831 – Požární bezpečnost – Shromažďovací prostory
- ČSN 73 4201 – Komíny a kouřovody – Navrhování, provádění a připojování spotřebičů paliv

3.2.4. Sbírký interních aktů řízení

Organizace řízení činností u HZS ČR probíhá formou interních aktů řízení. Jedná se o ucelenou sbírku, která je „živá“ prochází neustálým vývojem a řeší povinnosti stanovené HZS ČR právními předpisy, případně rozebírá problematiku se snahou aplikace do konkrétního správního území, či ke konkrétní činnosti.

U HZS ČR jsou nastaveny dvě základní úrovně. Jedná se o Sbírký interních aktů řízení vydávanou generálním ředitelem HZS ČR, kterou následně v druhé úrovni přebírají jednotlivé kraje a v přiměřené formě ji aplikují na konkrétní správní území do svých Sbírek pokynů krajského ředitele na krajské úrovni. Pro výkon státního požárního dozoru jsou nastaveny SIAŘE pro kontrolní činnost, stavební prevenci, zjišťování příčin požárů, které jsou následně převedeny do krajských pokynů s obdobnými názvy. Za zmínku stojí pokyn č.74/2012, kterým se stanoví postup HZS Karlovarského kraje při provádění řízení dle zákona o přestupcích a dle správního řádu v oblasti kontrolní a zjišťování příčin požárů, který hovoří o oprávněných úředních osobách. Zde je nastaveno, kdo je oprávněnou úřední osobou v jednotlivých případech, konkrétně se jedná o příslušníky zařazené na:

- oddělení stavební prevence, kontrolních činností a zjišťování příčin požárů
- pracovišti prevence, OOB a KŘ ÚO HZS Karlovarského kraje
- vedoucí pracoviště právního a organizačního a právník úseku prevence a civilní nouzové připravenosti HZS Karlovarského kraje

3.3. Organizační struktura HZS ČR

3.3.1. Generální ředitelství

Základními prvky HZS ČR jsou generální ředitelství a Hasičské záchranné sbory krajů, které vychází z regionálního rozdělení České republiky a zároveň respektují hranice regionů NUTS 3.

V čele generálního ředitelství stojí generální ředitel, kterému jsou přímo podřízeni 4 náměstci a pracoviště kontroly a stížností. Dále budou jmenovány jen oblasti, ve kterých generální ředitelství vykonává svou činnost. Jedná se o oblasti prevence a civilní nouzové připravenosti, integrovaný záchranný systém a operační řízení, ekonomiky, sekce řízení lidských zdrojů, Institut ochrany obyvatelstva Lázně Bohdaneč, Technický ústav požární ochrany v Praze, školská zařízení ve Frýdku Místku, v Brně a Borovanech, Skladovací a opravárenské zařízení HZS ČR. Organizační struktura GŘ HZS ČR je nastíněná v příloze č. 1.

3.3.2. HZS Karlovarského kraje

Jedná se organizační složku spadající pod generální ředitelství HZS ČR řešící problematiku na úseku požární ochrany na území Karlovarského kraje. V čele HZS Karlovarského kraje stojí krajský ředitel, který má v přímé podřízenosti 3 náměstky, ředitelku kanceláře ředitele a pracoviště interního auditu a kontroly. Náměstci mají v přímé podřízenosti vedoucí jednotlivých oddělení a ti vedou jednotlivé příslušníky za pomoci oborových koordinátorů. Na konci roku 2012 došlo v rámci jednotlivých odborů na krajském ředitelství k restrukturalizaci, která spočívala v odstranění jednoho článku vedení. Pod náměstky byla před restrukturalizací pozice ředitele odboru, která byla zrušena společně s odborem, který měl několik oddělení. V případě oblasti vykonávající státní požární dozor byl dříve odbor prevence, který měl dvě oddělení, která byla sloučena do jednoho oddělení stavební prevence, kontrolních činností a zjišťování příčin požárů.

„Celé HZS Karlovarského kraje je děleno do tří úrovní řízení:

- Krajské (Krajské ředitelství Karlovy Vary)
- Územní odbory (Cheb, Sokolov a Karlovy Vary)

- Obvodní (jednotlivé hasební obvody požárních stanic např. Karlovy Vary, Sokolov, Kraslice, Cheb)¹

Ač je to některými příslušníky neseno s těžkou nelibostí a v interních dokumentacích HZS ČR se tento způsob neužívá, jsou příslušníci dělení do dvou základních kategorií a to jsou „suchý a mokry hasič“. Interními akty je toto dělení do oblasti prevence a represe. Toto dělení není moc vhodné u HZS Karlovarského kraje jsou příslušníci, kteří jsou tzv. „suchými“, ale prevenci nevykonávají.

Dále jsou jen namátkově zmíněné oblasti, které HZS Karlovarského kraje vykonává:

- Činnost Krajského operačního a informačního střediska (dále jen „KOPIS“). Vykonává se ve 24 hodinové službě 365 dní v roce, primárně zajišťuje činnost na tísňové lince „112“ následně vyhodnocuje a zpracovává přijatá oznámení. Operačně řídí výjezd jednotek požární ochrany na místo události, spolupracuje při řešení mimořádných událostí, případně vysílá další techniku vyšetřovatele požárů, řídicího důstojníka, informuje v případě ostatní složky integrovaného záchranného systému o vzniklé události případně tyto oznámení přijímá. Sekundárně je opěrným pilířem pro činnost vykonávanou příslušníky na místě mimořádné události.
- GIS vykonává tvorbu a aktualizaci geografických a informačních systémů pro oblasti krizového a operačního řízení. Analyzuje a zpracovává data ve spolupráci s jednotlivými územními odbory, příslušným krajským úřadem a ostatními orgány státní správy.
- Oddělení Integrovaného záchranného systému a řízení jednotek se zabývá koordinací a metodickým řízením výkonu služby v jednotkách HZS Karlovarského kraje. Zpracovává roční zprávu o stavu požární ochrany v kraji, návrh plošného pokrytí jednotkami požární ochrany, početní stavy jednotlivých jednotek apod.
- Oddělení krizového řízení a ochrany obyvatelstva zabezpečuje zpracování krizového plánu, havarijní plány a vnější havarijní plány. Udržuje síť zodolněných pracovišť pro období krizového stavu. Vede plány a evidence zásob potravin, humanitární pomoci a krizového vybavení pro zvládnutí krizových stavů. Zpracovává podklady pro jednání bezpečnostní rady kraje a v neposlední řadě

¹ HZS Karlovarského kraje, Karlovy Vary – Dvory. POKYN ŘEDITELE HZS KARLOVARSKÉHO KRAJE - ze dne 31.1.2013 č. 4 Organizační řád HZS Karlovarského kraje

podílí se na zpracování a aktualizaci povodňového plánu kraje, provádí kontrolní činnost v oblasti krizového řízení, prevence závažných havárií atd.

- Oddělení stavební prevence, kontrolních činností a zjišťování příčin požárů vykonává státní požární dozor konkrétně je tato problematika rozebrána v kapitole výkon státního požárního dozoru. Zde lze jen uvést, že oddělení je zastoupeno na krajském ředitelství v Kalových Varech a na územních odborech Sokolov a Cheb s dodržáním hranic bývalých okresů.
- Úsek ekonomiky – jako každá organizace ani HZS Karlovarského kraje se neobejde bez ekonomického úseku tento u HZS Karlovarského kraje tvořen převážně zaměstnanci, příslušníkem je pouze ekonomický náměstek a vedoucí oddělení. Zpracovává a odpovídá za rozpočet HZS Karlovarského kraje, pracuje s dotacemi, zpracovává a provádí nákupy techniky, dohlíží nad průběhem investičních akcí. Dále vede účetnictví, odpovídá za hospodaření s majetkem.
- Dále je u HZS Karlovarského kraje oddělení právní, psychologická služba, tiskový mluvčí, apod.

Celá organizační struktura je postavena tak, aby mohl být efektivním způsobem plněn základní smysl a cíl HZS ČR, potažmo HZS Karlovarského kraje, kterým je ochrana života a zdraví obyvatel, zvířat a majetku a životního prostředí před požáry a poskytování účinné pomoci při mimořádných událostech.

Organizační struktura HZS Karlovarského kraje je nastíněná v příloze č. 2

3.4. Správní řád

3.4.1. Správní řád historie

Historický vývoj správního řádu v ucelené podobě, jak ho známe, je poměrně mladý. Jedná se o legislativní dokument, který poprvé vyšel v roce 1928 jako nařízení vlády č. 8/1928 Sb., o řízeních ve věcech náležících do působnosti politických úřadů. V roce 1955 dosáhla stávající legislativa zněny a to nařízením vlády č. 20/1955 Sb., o řízení ve věcech správních (správní řád), které bylo nahrazeno nařízením vlády č. 91/1961 Sb., o správním řízení. Předposledním legislativním dokumentem, který platil do nedávné doby byl zákon č. 71/1967 Sb., o správním řízení. Platnost tohoto dokumentu skončila 31.12.2005, kdy byl nahrazen na počátku roku 2006 dodnes platným zákonem

č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „SŘ“). Jedná se od doby zpracovávání o velice diskutovaný dokument, který zásadním způsobem pozměnil řešení a jednání správních úřadů a osob dotčených řízením, kritici legislativnímu dokumentu vytýkají, že omezuje, či případně porušuje principy rovnosti stran. Dále zbytečně zpřísňuje podmínky pro obnovu řízení a vychází vstříc soukromým subjektům podnikatelské sféry, například při stavebních řízeních. I přes snahy zmírnit nejasnosti v průběhu legislativního procesu, zůstává stále velice diskutovanou právní normou.

3.4.2. Správní řád - současnost

Správní řád je procesní norma upravující správní řízení, konkrétně postup správních úřadu při řízeních s účastníky řízení a dále nastavuje řád pro správní úřady k vedení těchto řízení. Z úvodních ustanovení vyplývá, že tento zákon se nevztahuje na občanskoprávní, obchodně-právní a pracovněprávní úkony prováděné správními orgány. Dále se neužívá mezi orgány téhož územního samosprávného celku při výkonu v samostatné působnosti. Správní řád nastavuje zásady² činnosti správních orgánů:

- Zásada zákonnosti ve smyslu - § 2 odst. 1 SŘ
- Zákaz zneužití právní povahy ve smyslu - § 2 odst. 2 SŘ
- Zásada ochrany dobré víry ve smyslu - § 2 odst. 3 SŘ
- Zásada účelnosti ve smyslu - § 2 odst. 4 SŘ
- Zásada materiální pravdy - § 3 SŘ
- Zásada veřejné správy jako služby - § 4 odst. 1 SŘ
- Zásada součinnosti s účastníky - § 4 odst. 2-4 SŘ
- Zásada preference smírného řízení - § 5 SŘ
- Zásada rychlosti řízení - § 6 SŘ
- Zásada procesní ekonomie - § 6 odst. 1-2 SŘ
- Zásada rovnosti řízení - § 7 SŘ
- Zásada dobré správy - § 8 odst. 1 - 2 SŘ

3.4.3. Příslušnost správních orgánů

² zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

Příslušnost správních orgánů by se dala rozdělit dle dvou kritérií, na věcnou a místní. Věcná příslušnost správního orgánu ve věci jednat je stanovena zákonem přímo nebo může jednat ve věcech, které byly správnímu orgánu svěřeny zákonem. Věcná příslušnost je „předmět“ oblasti řešení například: stavební záležitosti řeší věcně příslušný stavební úřad, požární bezpečnost řeší HZS kraje jako orgán vykovávající státní požární dozor, záležitosti týkající evidence silničních vozidel řeší odbor dopravy apod. V případě neshody mezi orgány, kdo je věcně příslušný, řeší nadřízený orgán jehož oblast působnosti je předmětné oblasti nejbližší, ve smyslu § 133 SŘ. Místní příslušností se rozumí lokalita, region působnosti správního orgánu. Některé správní orgány jsou na obecní úrovni, jiné jsou na okresní úrovni, mohou být na krajské úrovni, záleží na územně správním členěním oblasti. V případě shodné místní příslušnosti většího počtu orgánů rozhoduje, datum první podané žádosti, případně vyšší nadřízený orgán. Místní příslušnost je ve smyslu § 11 SŘ definována:

- místem činnosti účastníka
- místem předmětné nemovitosti
- místem činnosti např. u osob samostatně výdělečně činných
- místem trvalého pobytu
- místem sídla

V případě, že správnímu orgánu byla doručena žádost a tento po přijetí zjistí, že není věcně a místně příslušný postoupí věc správnímu orgánu věcně a místně příslušnému.

Praktický příklad: U HZS ČR jsou na úseku požární ochrany I. instančními správními orgány HZS krajů, které jsou podřízeny Ministerstvu vnitra – Generálnímu ředitelství hasičského záchranného sboru České republiky. Tento je v případě správních rozhodnutí odvolacím orgánem. Dále například také GŘ HZS ČR řeší záležitosti stavební prevence a to v případech, kdy se jedná o stavby na území dvou a více krajů. HZS Karlovarského kraje se s tímto setkal pouze dvakrát a to při plánování výstavby silnice č. I/6 z Karlových Varů do Prahy. V druhém případě se jednalo návrh sjezdovky s lanovou dráhou, rozvodem vody a elektřiny pro umělé zasněžení. V těchto případech se dokumentace předkládala na oba věcně a místně příslušné HZS Karlovarského a Ústeckého kraje, kdy tyto vydali ke své části závazná stanoviska, které odeslali na GŘ HZS ČR, které vydalo jedno koordinované závazné stanovisko za HZS ČR.

Dalšími možnostmi změny příslušnosti jsou **atrakce** – převzetí věci nadřízeným orgánem například ve složitých případech, **delegace** – pověření jiného podřízeného správního orgánu a **postoupení** – může být z důvodu nepříslušnosti, případně nevhodnosti.

Praktický příklad: S postoupením věci se v praxi u HZS kraje setkáváme, není ničím výjimečným. S delegací se HZS Karlovarského kraje setkal jednou a to se jednalo o starší osobu, která zastupovala společnost, u které byla prováděna tematická kontrola, při projednání byl příslušník označen ze strany zástupce společnosti nařčen z korupce. Po sdělení této skutečnosti oznámil příslušník neprodleně tyto skutečnosti svému služebnímu funkcionáři, který se do jednání zapojil a během krátké doby byl také nařčen z podplácení. Po ukončení jednání došly oznámení podobného typu i v písemné podobě, takže se v dané věci kontaktovalo GŘ HZS ČR, které celou záležitost delegovalo na jiné HZS kraje. S odstupem času bylo i toto HZS kraje označeno za podjaté a celá záležitost je stále v řešení. Ze strany příslušníku HZS Karlovarského kraje bylo podáno trestní oznámení na určitou osobu a celá skutečnost byla prošetřována Policií ČR a následně byla věc odložena.

3.4.4. Spis

Dle ustanovení § 17 odst. 1 SŘ „*se v každé věci zakládá spis*“. Spisem se rozumí soubor všech podání, záznamů, protokolů, písemná rozhodnutí provedená v dané věci. Přílohou spisu mohou být zvukové záznamy, fotografie v digitální podobě, videa jako důkazní prostředky, případně zvukové záznamy z ústních projednání apod.. Každý spis by měl být označen spisovou značkou. Dále musí spis obsahovat záznamový list, kde jsou uvedeny všechny součásti spisu s datem, kdy byly do spisu vloženy.

Praktický příklad: U HZS kraje se dle spisového řádu vede nepřehledné množství spisů. V této práci bude věnována pozornost pouze spisům, které nějakým způsobem souvisí s výkonem státního požárního dozoru. V oblasti vyšetřování požáru se ke každému požáru vzniklému v daném správním území vede „dokumentace“ o požáru. Dělení události při vyšetřování požárů je uvedeno v kapitole vyšetřování požárů. U šetřených požárů se užívá označení dokumentace spis o požáru, ve smyslu vyhlášky o požární prevenci. Tento spis částečně odpovídá svou náplní definici spisu dle správního řádu při jeho vedení jsou oproti správnímu řádu například není označován spisovou značkou ve smyslu spisové služby vedené u HZS kraje. Události se značí ve zvláštním systému dle programu SSU – statistické sledování událostí, který automaticky přiřazuje ke každé události tzv. ECUD –

evidenční číslo události, při zahájení události, které začíná v době ohlášení mimořádné události na krajské operační a informační středisko HZS Karlovarského kraje. Tedy s výjezdem první jednotky požární ochrany už má událost své evidenční číslo, pod kterým jsou k dohledání všechny skutečnosti týkající se předmětné události. V případě, že se po celkovém zpracování události a uzavření spisu o požáru ze strany vyšetřovatele požárů a dojde-li k prokázání zanedbání povinnosti na úseku požární ochrany je tento spis o požáru předán spolu s návrhem na zahájení správního/přestupkového řízení na právní oddělení HZS Karlovarského kraje. Zde je tato věc zavedena do systému spisové služby což je už klasický spisový (podací) deník, kde je mu přiděleno číslo jednací.

Při výkonu kontrolní činnosti se vede dokumentace o kontrole. Součástí této dokumentace jsou Oznámení kontroly, Program kontroly, Zápis z tematické (komplexní) kontroly dodržování předpisů na úseku požární ochrany, doklady, případně kopie dokladů získaných v průběhu kontroly, kopie revizí, zkoušky provozuschopnosti apod. Následně Zpráva o splněných opatřeních, případně Zápis k kontrolní dohlídce.

3.4.5. Protokol

O každém provedeném úkonu v dané věci je nutné vypracovat protokol. Protokolů je více druhů protokol o podání, o ústním jednání, o podání vysvětlení, o ohledání místa činu. Každý protokol musí obsahovat náležitosti jako jsou, místo a čas zpracování, kdo a za jakým účelem protokol zpracovává, koho vytězuje, bezpodmínečně musí být označen orgán, který toto provádí, v závěru je protokol podepsán všemi přítomnými osobami.

Praktický příklad: V praxi u HZS kraje se při výkonu státního požární dozoru protokoly nejčastěji zpracovávají při vyšetřování požáru a dále při vedení správních/přestupkových řízení. Při vyšetřování požáru se užívají protokoly o vzniklé škodě, o odběru vzorků nebo výrobku, o předání nebo převzetí výrobku nebo vzorku, záznam o podání vysvětlení.

3.4.6. Doručování

Tato oblast je v základě rozdělena na doručování fyzickým a podnikajícím fyzickým osobám, právnickým osobám a doručování do zahraničí. Doručování písemností prošlo svým vývojem a i do této oblasti poměrně razantně zasáhla elektronická forma.

Mezi základní formy doručování patří:

- Osobní doručení ze strany orgánu
 - samostatně
 - případně prostřednictvím Policie ČR nebo Obecní policie - umožňuje-li to zákon
- Doručení prostřednictvím provozovatele poštovních služeb
- Veřejnou vyhláškou
- Elektronicky
 - do datové schránky
 - e-mailem (zák.č.227/2000 Sb. o elektronickém podpisu) na požádání účastníka + el. Podpis

U doručování je třeba brát zřetel na druhy písemností, u kterých je potřeba doložit doručení adresátovi a volit takovou službu, která toto umožňuje. Dále je vhodné se zmínit o záležitosti datových schránek. S platností zákona o datových schránkách mají povinnosti právnické osoby zřízenou a aktivní. Zřízení datových schránek proběhlo centrálně ze strany ministerstva vnitra, které má tuto oblast na starost. Každá právnická osoba poté musela provést aktivaci této služby. A dále je zákonem stanoveno, že přednostně probíhá komunikace mezi orgány veřejné správy a právnickými osobami formou datových schránek.

Doručování fyzickým osobám se provádí zejména na adresu trvalého bydliště, u podnikajících fyzických osob případně do místa podnikání. Problém nastává u občanů, kteří mají adresu trvalého bydliště na obecním úřadě apod. Tyto osoby bývá velice komplikované kontaktovat formou zaslání písemnosti.

3.4.7. Zahájení řízení

Řízení je možné zahájit na základě několika skutečností. Jedna z možností je na základě žádosti podané věcně a místně příslušnému orgánu státní správy. Po obdržení podnětu orgán státní správy ve lhůtě do 30 dní rozhodne o zahájení řízení s moci úřední

nebo odpoví žadateli, že neshledal důvody pro zahájení řízení a nebo v případě potřeby zašle podnět věcně a místně příslušnému orgánu státní správy. Spolu s přijatou žádostí může orgán státní správy žádat zúčastněné osoby o vysvětlení ve smyslu § 137 SŘ. Jedná se o úkon vedoucí k prověření oznámení a podnětů, vysvětlení dále slouží ke sestavení rozsahu podkladů pro vydání rozhodnutí. Další důležitou oblastí je sestavení důkazních materiálů. Důkazy jsou důležitou složkou, které mohou ovlivnit řešení otázky. V těchto případech je někdy nutné bezodkladné zajištění důkazů. Jedná se o úkony, které nesnesou odkladu, z důvodu další nemožnosti získání těchto skutečností, při možnosti získání těchto skutečností v pozdější době může dojít k jejich zkreslení, zmanipulování.

Z každého důkazního řízení se sepisuje protokol. Druhy důkazů jsou důkaz listinou, ohledáním, svědeckou výpovědí, znaleckým posudkem. V případě, že orgán státní správy nezjistí důvodné okolnosti k zahájení řízení věc usnesením odloží jedná se o případy, kdy provedený úkon nebyl předmětem žádosti nebo nelze zjistit, kdo úkon provedl nebo k učiněnému podání není věcně příslušný žádný orgán státní správy.

3.4.8. Rozhodnutí

Jedná se o správní akt, který je směřován k určité osobě v řešení určité konkrétní otázky. Tento je autoritativním výrokem správního orgánu vůči právům a povinnostem nepodřízených subjektů. Rozhodnutí zasahuje do práv určitých osob, může jim stanovovat práva nová, případně může určitá práva měnit nebo dokonce rušit. Rozhodnutí jsou vydávána ve smyslu správního řádu, ale mohou být vydávána i ve smyslu jiného právního předpisu „speciálního“ zákona, umožňuje-li toto zákonné zmocnění. V praxi se jedná o řízení vedená dle zvláštního zákona např. zákona o správě daní a poplatků. Nestanoví-li zákon jinak je základní podobou rozhodnutí písemná forma, tak aby byla zajištěna jedna ze zásad správního řádu a to je zásada písemnosti. Základem správního rozhodnutí pro jeho možné užití jsou základní vlastnosti, mezi které např. patří: Platnost, právní moc, účinnost a vykonatelnost.

Každé správní rozhodnutí obsahuje tři části výrokovou část, odůvodnění a poučení.

Výroková část obsahuje vlastní základ řešené otázky, její rozhodnutí a citování právního předpisu, kterého bylo k tomuto rozhodnutí užito. Je bezpodmínečně nutná identifikace hlavních účastníků řízení, u právnických osob se jedná o název společnosti

a sídlo, IČO, u podnikajících fyzických osob se jedná o název osoby, místo podnikání, IČO a u fyzických osob se jedná o jméno, příjmení, datum narození a místo bydliště.

Odůvodnění je část rozhodnutí, kde správní orgán vysvětluje účastníkům z jakého důvodu rozhodl v dané věci, rozkládá výsledky řízení, vyhodnocuje důkazy a tyto náležitosti skládá do časové osy, konkretizuje osoby a komplexně vyhodnocuje jednání určité osoby. Jednou větou by se dalo říci, že se jedná o část, kdy správní orgán „přesvědčuje“ oprávněnou osobu o provedení předmětné otázky.

Poučení – jedná se o poučení o opravném prostředku, kde správní orgán dává možnost účastníkovi řízení možnost odvolání případně rozkladu v určité lhůtě a konkretizuje, kde a jak je toto odvolání možno podat. Dále je forma mimořádného opravného prostředku o tomto institutu není účastník řízení v poučení poučován. Jedna z teorií, proč tomu tak není hovoří o tom, že by tento akt mohl ztratit svůj prvek mimořádnosti.

Správní rozhodnutí může být nahrazeno zjednodušenou formou např. příkazem, příkazem na místě.

3.5. Výkon státního požárního dozoru

Pro možnost využitelnosti správního řádu je nutné si nejdříve definovat, jak vzniká a funguje výkon státního požárního dozoru, protože bez státního požárního dozoru by nějaká aplikace ke správnímu řádu nebyla možná. Výkon státního požárního dozoru se vykonává dle ustanovení § 26 odst. 2 písm. b) zákona č. 133/1985 Sb., o PO. Samotný výkon státního požárního dozoru se dá rozdělit do několika částí dle nadřazenosti, případně specifické oblasti výkonu. Nebudeme-li se v této části zabývat výkonem státního požárního dozoru u specifických oblastí, jako je Armáda ČR, Policie ČR, zůstává nám k řešení výkon státního požárního dozoru na úrovni HZS kraje, Ministerstva potažmo Generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky.

Správní úřady na úseku požární ochrany, které vykonávají státní požární dozor:

- 1) „Ministerstvo – ve smyslu ustanovení § 24 odst. 1 písm. g) zákona o PO, vykonává státní požární dozor, jedná se o Ministerstvo vnitra České republiky, které plní své úkoly ministerstva na úseku požární ochrany dle ustanovení § 26 odst. 1 skrze Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky.

- 2) Hasičský záchranný sbor kraje – ve smyslu § 26 odst. 2 písm. b) zákona o PO vykonává státní požární dozor a dále dle ustanovení § 26 odst. 2 písm. m) zákona o PO projednává přestupky a správní delikty na úseku požární ochrany. HZS kraje má na úseku požární ochrany nespočet povinností, ale pro zpracování této diplomové práce postačí řešení těchto vyjmenovaných.
- 3) Ostatní – jedná se o speciální oborové výkony např. Armáda ČR, Policie ČR apod.“³

Výkon státního požárního dozoru se provádí dle § 31 odst. 1 zákona o PO

Státní požární dozor se vykonává

„a) kontrolou dodržování povinností stanovených předpisy o požární ochraně,“⁴

- tento bod zákona řeší kontrolní činnost u HZS kraje ve vztahu k právnickým, podnikajícím fyzickým a fyzickým osobám – vyřešeno dále v kapitole 3.5.2.

„b) posuzováním územně plánovací dokumentace, podkladů pro vydání územního rozhodnutí, projektové dokumentace stavby ke stavebnímu řízení, dokumentace k povolení změny stavby před jejím dokončením a posuzováním dokumentace k řízení o změně v užívání stavby, k nařízení nezbytných úprav, k nařízení zabezpečovacích prací, k řízení o zjednání nápravy a k povolení výjimky v rozsahu požárně bezpečnostního řešení podle zvláštních právních předpisů,“⁵

- v tomto bodě je řešeno posuzování projektových dokumentací na oddělení stavební prevence pro různé fáze stavebního řízení - vyřešeno dále v kapitole 3.5.1.

„c) ověřováním, zda byly dodrženy podmínky požární bezpečnosti staveb vyplývající z posouzených podkladů a dokumentace podle písmene b), včetně podmínek vyplývajících z vydaných stanovisek,“⁶

³ KRATOCHVÍL, Václav, NAVRÁTILOVÁ, Šárka, KROTCHVÍL, Michal. *Stavby a požárně bezpečnostní zařízení: Malá encyklopedie požární bezpečnosti objektů a technologií*. 2010. vyd. Praha: MV - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2010. 1. ISBN 978-80-86640-53-2.

⁴ §31 odst. 1 písm. a) zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů

⁵ §31 odst. 1 písm. b) zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů

⁶ §31 odst. 1 písm. c) zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů

- v tomto bodě je řešena opět náplň oddělení stavební prevence, kdy se posuzuje shoda stavebního objektu s projektovaným stavem v době před vydáním rozhodnutí o užívání objektu - vyřešeno dále v kapitole 3.5.1.

„d) posuzováním výrobků, které nejsou výrobky stanovenými podle zvláštních právních předpisů, z hlediska jejich požární bezpečnosti a posuzováním funkčnosti systémů vyhrazených požárně bezpečnostních zařízení (§ 6a),“⁷

- v tomto bodě je řešeno posuzování výrobků na úseku požární ochrany, tato posouzení provádí speciální složka HZS ČR, kterou je Technický ústav požární ochrany v Praze (dále jen „TUPO“).

„e) schvalováním posouzení požárního nebezpečí činností s vysokým požárním nebezpečím,“⁸

- subjekty provádějící činnosti, při kterých se vyskytuje vysoké požární nebezpečí mají tímto ustanovením zákona povinnost zpracovávat tzv. posouzení požárního nebezpečí, Podmínky, kdy provozovatel zmíněné činnosti má povinnost toto zpracovat a následně jak posouzení požárního nebezpečí vypadá jsou uvedeny v.

„f) zjišťováním příčin vzniku požárů,“⁹

- HZS kraje na úseku požární ochrany vykonává zjišťování příčin vzniku požáru tato část je opět rozvedena dále v kapitole 3.5.4.

„g) kontrolou připravenosti a akceschopnosti jednotek požární ochrany [§ 65 odst. 1 písm. b) až d)]“¹⁰

- kontroly připravenosti a akceschopnosti jednotek požární ochrany vykonává oddělení Integrovaného záchranného sboru a služeb, které kontroluje jednotlivé jednotky požární ochrany a plnění jejich povinností.

⁷ §31 odst. 1 písm. d) zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů

⁸ §31 odst. 1 písm. e) zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů

⁹ §31 odst. 1 písm. f) zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů

¹⁰ §31 odst. 1 písm. g) zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů

„h) ukládáním opatření k odstranění zjištěných nedostatků a kontrolou plnění těchto opatření.“¹¹

- toto ustanovení zákona se opět vrací k bodu a) tohoto paragrafu a provádění kontrolní činnosti na úseku požární ochrany.

Jak je již výše uvedeno lze výkon státního požárního dozoru dělit do čtyř částí. Jedná se o stavební prevenci, kontrolní činnost, vyšetřování požárů a kontrolu připravenosti a akceschopnosti jednotek požární ochrany. Kontrolu připravenosti a akceschopnosti jednotek požární ochrany zajišťuje oddělení stavební prevence kontrolních činností a zjišťování příčin požárů, ale prakticky si povinnosti hlídá oddělení Integrovaného záchranného systému a služeb HZS Karlovarského kraje a jedná se spíše o dodržování podmínek v oblasti represe, a proto v této práci nebude řešena. Na prevenci dochází v poslední době ke slučování zbývajících částí, vzhledem k tomu, že podnětem pro slučování jsou ekonomické důvody, není toto moc vhodné. Všechny tři oblasti na sebe navazují, ale nelze je sjednocovat.

3.5.1. Stavební prevence

HZS kraje je při výkonu státního požárního dozoru v oblasti stavební prevence dotčeným orgánem státní správy v tomto případě, konkrétně stavebních úřadů. Dle zákona o PO se jedná o výkon státního požárního dozoru dle ustanovení § 31 odst. 1 písm. b) a c) zákona č. 133/1985 Sb., o PO.

Činnost na úseku stavební prevence se dělí do několika částí. V první fázi se posuzuje projektová dokumentace s požárně bezpečnostním řešením stavby a to už od počátku plánování stavby. Jedná se o dokumentace od územně plánovací studie, přes územní řízení o umístění stavby, stavební povolení, změnu před dokončením stavby, změnu v užívání části stavby apod. Ve fázi druhé se HZS Kraje zúčastňuje řízení o užívání stavby, závěrečných kontrolních prohlídek stavby, kolaudačních souhlasů apod.

HZS kraje se vyjadřuje pouze k určitým druhům staveb, konkrétně lze stanovit, že se vyjadřuje ke všem stavbám na stavební povolení a dále k určitým stavbám na stavební ohlášení. Jedná se o druhy řízení ve smyslu zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování

¹¹ §31 odst. 1 písm. h) zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů

a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů. Konkrétně se HZS kraje vyjadřuje k projektové dokumentaci a požárně bezpečnostnímu řešení stavby. Požadavek na zpracování vzniká v zákoně o územním plánování a stavebním řádu a obsah je definován ve vyhlášce ministerstva vnitra č. 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (o požární prevenci). Zde jsou rozpracovány konkrétní body obsahu této dokumentace, např. dělení objektu do požárních úseků, stanovení stupně požární bezpečnosti, stanovení požární odolnosti nosných a obvodových konstrukcí objektu, stanovení odstupových vzdáleností, možnosti evakuace, vybavení objektu požárně bezpečnostním zařízením, přenosnými hasicími přístroji, přístup k objektu pro požární techniku apod.

V případě, že předmětná stavba podléhá vyjádření HZS kraje, vydává se koordinované závazné stanovisko. Koordinované je z toho důvodu, že pod organizační složku HZS kraje patří od určité doby oddělení ochrany obyvatelstva a krizového řízení, které se také vyjadřuje k danému záměru. Z toho důvodu je závěrečné stanovisko koordinované, protože zastupuje více oblastí. A závazné je z toho důvodu, že je podkladem pro vydání rozhodnutí Úřadu územního plánování a stavebního řádu. Stanovisko může být souhlasné, souhlasné s podmínkami a nesouhlasné. V případě, že stavebník získá souhlasné stanovisko k projektové dokumentaci a požárně bezpečnostnímu řešení stavby, tak po doručení na Úřad územního plánování a stavebního řádu získá např. stavební povolení. Po realizaci stavby opět stavebník žádá o tzv. závěrečnou kontrolní prohlídku ve smyslu zákona o územním plánování a stavebním řádu. I v této fázi je HZS kraje dotčeným orgánem státní správy a jeho úkol spočívá v kontrole splněných podmínek z projektové dokumentace a požárně bezpečnostního řešení stavby. V závěru tohoto řízení HZS kraje vystavuje koordinované závazné stanovisko a dle výsledků: souhlasné, souhlasné s podmínkami nebo nesouhlasné, na základě kterého získává od Úřadu územního plánování a stavebního řádu rozhodnutí k užívání stavby.

3.5.2. Kontrolní činnost

Zde už HZS kraje není dotčeným orgánem státní správy, ale správním orgánem na úseku požární ochrany. V této oblasti HZS kraje provádí kontrolní činnost a to konkrétně u právnických a podnikajících fyzických osob, které provozují činnosti. Vrátime-li se k předchozí kapitole, kde se HZS kraje vyjadřoval ke skutečnostem týkajících se

stavebních záležitostí, se v této části vyjadřuje ke skutečnostem provozním. Konkrétně by se dalo říci, že k dokumentaci požární ochrany, jako je požární řád, požární poplachové směrnice, požární kniha a dále se jedná o dokumentaci vyjmenovanou ve vyhlášce č. 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru.

Dále je nedílnou součástí požární kontroly, kontrola fyzického stavu prostoru, ve kterém dochází k provozování předmětné činnosti. Při výkonu státního požárního dozoru se provádí požární kontroly. Výstupem z kontroly je Zápis o provedené tematické, komplexní kontrole příp. z kontrolní dohlídky, který je projednán se statutárním orgánem právnické osoby, nebo s podnikající fyzickou osobou. Tato osoba má povinnost po odstranění závad ve stanoveném termínu zaslat na HZS kraje zprávu o splněných opatřeních.

Druhy požárních kontrol

Dle ustanovení § 31 odst. 1 písm. a), g) a h) zákona o PO v návaznosti na ustanovení § 45 vyhlášky o požární prevenci jsou definovány následující druhy kontrol:

- Komplexní kontrola
- Tematická kontrola
- Kontrolní dohlídka

Komplexní kontrola - má, jak už z názvu vyplývá, pevně stanovený obsah a to je komplexní kontrola provozované činnosti. Pevně stanovený program, který obsahuje vše co by se v objektu mohlo vyskytnout, jak v dokumentaci, tak i v objektu při fyzické kontrole provozu. Komplexní kontrola jako jediná kontrola musí být ohlášena spolu s programem min. 7 dní dopředu.

Tematická kontrola - nemá pevně stanovený počet bodů, které by musela bezpodmínečně obsahovat. Může mít jeden kontrolní bod a může jich mít i patnáct, záleží na více okolnostech, např. rozhodnutí vedoucího, velikosti objektu apod. příslušník, který v průběhu kontroly zjistí, že v prostoru provozované činnosti dochází k porušování povinností na úseku požární ochrany, které původně nebyly předmětem kontroly, může rozšířit obsah kontroly dle potřeby. Tematické kontroly nemají dán časový úsek pro ohlášení, každopádně kontrolující před zahájením má povinnost zpracovat předpokládaný

program kontroly. Ohlášení kontroly může probíhat např. formou telefonního kontaktu, ale nemusí být ohlašovaná vůbec. Jedná se například o kontroly prováděné po požárech nebo přepadové kontroly, konané z důvodu objektivního zjištění přístupu kontrolované osoby k požární bezpečnosti, například u subjektů, o kterých se ví, že u nich dochází k soustavnému neplnění povinností na úseku požární ochrany. U těchto kontrol je nutné, aby kontrolující ponechal určitou lhůtu pro předkládání dokladů, ale zájmem bývá prověřit skutečný, fyzický stav v kontrolované provozovně. Pro ukázkou je Zápis o tematické kontrole dodržování povinností na úseku požární ochrany uveden v příloze č. 3

Kontrolní dohlídka – tento druh kontroly slouží ke zjištění stavu zjištěných nedostatků při jednom ze dvou výše zmiňovaných druhů kontrol. Zde opět není pevně stanovená lhůta pro ohlášení před zahájením kontroly. Záleží z velké části na pochybeních, zjištěných při kontrolách. V případě pochybení na úrovni nesrovnalostí, případně nezpracování dokumentace na úseku požární ochrany, nemá celkem velký význam volit cestu přepadové kontroly. Ovšem v případech, kdy mají závady zjištěné při předchozí kontrole jednoznačně fyzický ráz, je vhodné tuto formu volit. Jedná se například o uzamčené východy na únikové cestě, případně skladování zboží nebo materiálu v prostoru únikové cesty, nevybavení prostoru provozovny věcnými prostředky požární ochrany, případně neprovozoschopnost požárně bezpečnostního zařízení. V závěru každého zápisu o požární kontrole má kontrolovaný subjekt stanovenou povinnost zaslat písemnou zprávu o splněných opatřeních, jak se vypořádal se stanovenými opatřeními, ale velká část podnikajících fyzických a právnických osob tuto povinnost splní pouze písemně a zjištěné nedostatky neodstraní. V případě, že zmiňovaný provozovatel činnosti stanovené opatření nesplní přichází na řadu správní řízení.

Shora uváděné kontroly slouží k výkonu státního požárního dozoru u právnických a podnikajících fyzických osob. Dále zákon o PO upravuje kontroly fyzických osob a obcí. U fyzických osob se kontroly provádějí pouze v případě jedná-li se o osoby vyjmenované v § 7 zákona o PO, kdy jsou tyto osoby vlastníkem, nebo uživatelem zdroje vody, určeného k hašení požáru a nebo v případech, kdy se jedná o vlastníka nebo uživatele lesa v souvislých lesních porostech.

3.5.3. Kontroly obcí

Obec má z pohledu zákona o požární ochraně při plnění povinností dvě tváře. Jednou z tváří je, když obec plní své povinnosti mezi, které například patří:

- „zřizuje jednotku požární ochrany
- udržuje akceschopnost jednotky požární ochrany
- zabezpečuje odbornou přípravu členů
- zpracovává stanovenou dokumentaci požární ochrany
- organizuje preventivně výchovnou činnost apod.“¹²

Druhou tvář obce může být, když provozuje činnosti uvedené v § 4 zákona o PO. Potom musí plnit obdobně povinnosti uložené zákonem o PO právnickým a podnikajícím fyzickým osobám.

3.5.4. Začlenění do kategorie provozovaných činností

Základním klíčem pro určení povinností na úseku požární ochrany je členění provozovaných činností právnických a podnikajících fyzických osob do kategorií provozovaných činností ve smyslu § 4 zákona o PO, kdy dělení je do následujících tří činností:

Kategorie činností

- 1) se zvýšeným požárním nebezpečím
- 2) s vysokým požárním nebezpečím
- 3) bez zvýšeného požárního nebezpečí

add 1) „Za provozované činnosti se zvýšeným požárním nebezpečím se považují činnosti“¹³

„a) při nichž se vyskytují v jednom prostoru nebo požárním úseku látky a směsi klasifikované podle zvláštního právního předpisu upravujícího oblast chemických látek jako oxidující, extrémně hořlavé, vysoce hořlavé a hořlavé, nebo látky a směsi, které splňují kritéria tříd a kategorií nebezpečnosti 2.3; 2.6 a 2.7; 2.8 typy A až F; 2.9 až 2.14 a

¹² § 29 zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů.

¹³ § 4 odst. 1 zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů.

2.15 typy A až F stanovených v přímo použitelném předpisu Evropské unie, pokud celkové množství těchto látek a směsí přesahuje 1 000 kg v pevném stavu nebo 250 litrů v kapalném stavu,“¹⁴

- v průběhu provozování činnosti se v prostorách řešeného subjektu, vyskytují specifikované látky v množství více než 1000 kg v tuhém stavu a více než 250 l kapalin. Konkrétně se může jednat o prodejny, autoservisy (nepočítají se provozní kapaliny v nádržích), lakovny apod.

„b) při nichž se vyskytují hořlavé nebo hoření podporující plyny v zásobnících, případně v nádobách (sudech, lahvích nebo kartuších), se součtem vnitřních objemů těchto nádob převyšujícím 100 litrů umístěných v jednom prostoru nebo požárním úseku a v případě nádob na zkapalněné uhlovodíkové plyny s celkovým množstvím možných náplní převyšujícím 60 kg umístěných v jednom prostoru nebo požárním úseku,“¹⁵

- Konkrétně se může jednat o provozy zdravotnických zařízení (kyslík je hoření podporující plyn), provozy, kde se svařuje, menší prodejny uhlovodíkových plynů.

„c) u kterých se při výrobě nebo manipulaci vyskytuje hořlavý prach nebo páry hořlavých kapalin v ovzduší nebo v zařízení v takové míře, že nelze vyloučit vznik výbušné koncentrace nebo se hořlavý prach usazuje v souvislé vrstvě nejméně 1 mm,“¹⁶

- Do této kategorie se často začleňují truhlárny, pekárny (z důvodu nepořádku), mlýny obilovin, různé provozy broušení apod. Jednoduše by se dalo říct, činnosti při kterých nelze zabránit výskytu prachu, případně drobných částic v souvislé vrstvě.

„d) ve výrobních provozech, ve kterých se na pracovištích s nejméně třemi zaměstnanci vyskytuje nahodilé požární zatížení 15 kg/m² a vyšší,“¹⁷

- toto ustanovení je jednoznačně jasné a jedná se výrobní provozy, kde jsou minimálně tři zaměstnanci a nahodilé požární zatížení 15 kg/m² a vyšší

¹⁴ § 4 odst. 2 písm. a) zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁵ § 4 odst. 2 písm. b) zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁶ § 4 odst. 2 písm. c) zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁷ § 4 odst. 2 písm. d) zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů.

„e) v prostorách, ve kterých se vyskytuje nahodilé požární zatížení 120 kg/m² a vyšší,“¹⁸

- jedná se o poměrně vysoké požární zatížení, se kterým se setkáváme například u knihoven, skladů hořlavých látek pevných, kapalných, plyných, různé kategorie výrob, například výroba hydroizolačních asfaltových pásů, prostory mrazíren, poštovní provozy apod.

„f) při nichž se používá otevřený oheň nebo jiné zdroje zapálení v bezprostřední přítomnosti hořlavých látek v pevném, kapalném nebo plyném stavu, kromě lokálních spotřebičů a zdrojů tepla určených k vytápění, vaření a ohřevu vody,“¹⁹

- provozy převážně výrobní například výše zmiňované tavení asfaltových hydroizolačních pásů, svařování acetylenem apod.

„g) v budovách o sedmi a více nadzemních podlažích nebo o výšce větší než 22,5 m, kromě bytových domů,“²⁰

- objekty kde se provozuje činnost a jsou umístěny ve shora umístěných objektech s vyloučením bytových domů, konkrétně to mohou být hotely, banky, kancelářské provozy, restaurace apod.

„h) ve stavbách pro shromažďování většího počtu osob, ve stavbách pro obchod, ve stavbách ubytovacích zařízení a ve stavbách, které jsou na základě kolaudačního rozhodnutí určeny pro osoby se sníženou schopností pohybu a orientace,“²¹

- toto ustanovení je rozebráno prováděcími předpisy, které definují vyjmenované pojmy shromažďování většího počtu osob. To znamená od 200 osob a mohou to být opět obchodní domy, šatny ve školských zařízeních, auly apod. Stavby pro ubytování a obchod mají opět zvláštním předpisem stanovenou hranici, odkud se začleňují do této kategorie. U stavby pro obchod jsou to prodejní jednotky s prodejní plochou větší než 2000m² ve smyslu vyhlášky č. 268/2009 Sb., o technických požadavcích na stavby.

¹⁸ § 4 odst. 2 písm. e) zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁹ § 4 odst. 2 písm. f) zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů.

²⁰ § 4 odst. 2 písm. g) zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů.

²¹ § 4 odst. 2 písm. h) zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů.

„i) v podzemních prostorách určených pro poskytování služeb nebo obchod s nahodilým požárním zatížením 15 kg/m² a vyšším, ve kterých se může současně vyskytovat sedm a více osob,“²²

- zde jsou specifikovány podmínky pro provoz činností v podzemním podlaží jedná se konkrétně o restaurace, bary, dílny apod.

„j) u kterých nejsou běžné podmínky pro zásah.“²³

- zde může být více okolností, které lze brát jako neběžné podmínky pro zásah například horský terén, stávající provozy léčeben dlouhodobě nemocných, kde je vysoké množství osob plně či částečně nepohyblivých.

„Add 2) Za provozované činnosti s vysokým požárním nebezpečím se považují činnosti“²⁴

„a) při nichž se vyskytují látky a směsi klasifikované podle zvláštního právního předpisu upravujícího oblast chemických látek jako oxidující, extrémně hořlavé, vysoce hořlavé a hořlavé, nebo látky a směsi, které splňují kritéria tříd a kategorií nebezpečnosti 2.3; 2.6 a 2.7; 2.8 typy A až F; 2.9 až 2.14 a 2.15 typy A až F stanovených v přímo použitelném předpisu Evropské unie, pokud celkové množství těchto látek a směsí přesahuje 5 000 tun,“²⁵

- v průběhu provozování činnosti se v prostorách řešeného subjektu, vyskytují specifikované látky v množství více než 5000 tun. Konkrétně se může jednat sklady hořlavých kapalin, plynů, sklady tuhých paliv apod.

„b) při nichž se vyrábějí nebo plní do zásobníků, cisteren nebo nádob hořlavé kapaliny nebo hořlavé plyny anebo hoření podporující plyny s roční produkcí 5 000 tun a vyšší,“²⁶

- definované hořlavé látky se při provozované činnosti produkují, zpracovávají nebo přečerpávají v množstvím vyšším než 5000 tun za rok.

²² § 4 odst. 2 písm. i) zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů.

²³ § 4 odst. 2 písm. j) zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů.

²⁴ § 4 odst. 3 zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů.

²⁵ § 4 odst. 3 písm. a) zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů.

²⁶ § 4 odst. 3 písm. b) zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů.

„c) v provozech, ve kterých se přečerpáváním a zvyšováním tlaku v potrubí o vnitřním průměru 0,8 m a větším zabezpečuje přeprava kapalných nebo plyných látek a směsí klasifikovaných podle zvláštního právního předpisu upravujícího oblast chemických látek jako extrémně hořlavé, vysoce hořlavé a hořlavé, anebo kapalných nebo plyných látek a směsí, které splňují kritéria tříd a kategorií nebezpečnosti 2.2 až 2.4; 2.6; 2.8 typu A až F; 2.9; 2.11 až 2.13 a 2.15 typu A až F stanovených v přímo použitelném předpisu Evropské unie,“²⁷

- zde by se mohlo jednat o velké průmyslové areály kde jsou definované látky rozváděny předepsaným způsobem, případně meziareálové produktovody.

„d) v budovách o 15 a více nadzemních podlažích nebo o výšce větší než 45 m,“²⁸

- u tohoto ustanovení vypadla poznámka o bytových domech, takže se jedná o všechny budovy mající 15 a více podlaží.

„e) v podzemních prostorách s nahodilým požárním zatížením 15 kg/m² a vyšším, ve kterých se může současně vyskytovat více než 200 osob.“²⁹

- může se jednat o provozy dílen, diskotéky, restaurace.

Add 3) Dle shora uvedených kritérií má každá právnická a podnikající fyzická osoba začlenit svou provozovanou činnost. V případě, že neprovádí činnosti uvedené v kritériích, začleňuje se jako provozovatel činnosti bez zvýšeného požárního nebezpečí. V případě, kdy dojde k nesprávnému začlenění provozované činnosti, rozhodne orgán vykonávající státní požární dozor o jeho správném začlenění. Tím je věcně a místně příslušný HZS kraje.

3.5.5. Povinnosti právnických a podnikajících fyzických osob

Dle provozované činnosti vyplývají pro provozovatele činnosti určité konkrétní úkoly, které musí na úseku požární ochrany plnit. Tyto úkoly jsou stanoveny v zákoně o PO konkrétně v § 5, 6 a 6a:

²⁷ § 4 odst. 3 písm. c) zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů.

²⁸ § 4 odst. 3 písm. d) zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů.

²⁹ § 4 odst. 3 písm. e) zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů.

Povinnosti právnických osob a podnikajících fyzických osob

(1) „Právnické osoby a podnikající fyzické osoby jsou povinny

a) obstarávat a zabezpečovat v potřebném množství a druzích požární techniku, věcné prostředky požární ochrany a požárně bezpečnostní zařízení se zřetelem na požární nebezpečí provozované činnosti a udržovat je v provozuschopném stavu. U vyhrazené požární techniky, věcných prostředků požární ochrany a požárně bezpečnostních zařízení, kromě výrobků stanovených podle zvláštních právních předpisů, lze instalovat a používat pouze schválené druhy,“³⁰

- v běžných provozovnách se jedná o vybavení objektu přenosnými hasícími přístroji, požárními uzávěry, nouzové osvětlení apod. u organizací zabývajících se speciálními činnostmi (velké výrobní areály, státní hmotné rezervy pohonných hmot apod.) se může jednat o vybavení podnikové jednotky například cisternou, hadicemi, rozdělovači apod. Tyto prostředky má povinnost udržovat v provozuschopném stavu, zvláštní právní předpis případně dokumentace výrobce stanovuje lhůty pravidelných kontrol a revizí.

„b) vytvářet podmínky pro hašení požárů a pro záchranné práce, zejména udržovat volné příjezdové komunikace a nástupní plochy pro požární techniku, únikové cesty a volný přístup k nouzovým východům, k rozvodným zařízením elektrické energie, k uzávěrům vody, plynu, topení a produktvodům, k věcným prostředkům požární ochrany a k ručnímu ovládnutí požárně bezpečnostních zařízení,“³¹

- zde bývají nejčastějším prohřeškem záležitosti týkající se únikových cest a nouzových východů, které bývají v mnoha případech uzamčené. U obchodních řetězců bývá častým porušením nedodržení průchodné šířky únikové cesty, kdy prodejci v únikových cestách vystavují prodávané zboží, případně toto skladují před nouzovými východy. Obdobným způsobem bývá znemožněný přístup k rozvodným zařízením elektrické energie a ručním ovládnutím požárně bezpečnostních zařízení.

„c) dodržovat technické podmínky a návody vztahující se k požární bezpečnosti výrobků nebo činností,“³²

³⁰ § 5 odst. 1 písm. a) zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů.

³¹ § 5 odst. 1 písm. b) zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů.

³² § 5 odst. 1 písm. c) zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů.

- v tomto případě bývá častým prohřeškem užívání lokálních spotřebičů pro vytápění, kdy jsou v právním předpisu, případně dokumentaci výrobce podmínky pro bezpečné užívání. Může se jednat o bezpečnou odstupovou vzdálenost, případně podmínky, kde a jakým způsobem může být zařízení užíváno a obdobně stanoveno, kde zařízení instalováno být nesmí. Zde si můžeme uvést pro příklad lokální spotřebič na plynná paliva typu POHODA sloužící k příležitostnému vytápění. V dokumentaci výrobce je stanoveno, že spotřebič v době provozu musí být umístěn ve větraném prostoru o určitém minimálním rozměru, jelikož se jedná o spotřebič s otevřeným spalováním plynného paliva, které k hoření využívá kyslík z vytápěné místnosti a po spálení se vytvářejí tzv. produkty hoření, konkrétně se jedná o oxid uhličitý v případě dokonalého hoření. V průběhu hoření dochází s poklesu vzdušného kyslíku v předmětném prostoru a může docházet k nedokonalému hoření, kdy dochází k vývoji oxidu uhelnatého. Tím může dojít v případě nevětrání prostoru k udušení osob nacházejících se předmětném prostoru. Následně bývají stanovené podmínky pro provoz například u rychlovarných konvic. V dokumentaci výrobce bývá stanovena povinnost neponechání zásuvky spotřebiče v zástrčce mimo dobu přímého užívání spotřebiče. Dále bývají povinnosti stanovené na provádění pravidelných revizí a zkoušek provozuschopnosti.

„d) označovat pracoviště a ostatní místa příslušnými bezpečnostními značkami, příkazy, zákazy a pokyny ve vztahu k požární ochraně, a to včetně míst, na kterých se nachází věcné prostředky požární ochrany a požárně bezpečnostní zařízení,“³³

- právní předpis stanoví značky a piktogramy pro užívání v požární ochraně. V běžném životě se s těmito označeními setkáváme na každém rohu. Od zákazů ve smyslu „zákaz kouření, zákaz manipulace s otevřeným ohněm, přes označování rozvodných zařízení energií, hlavních uzávěrů, po označení vnitřních odběrných míst požární vody, přenosných hasicích přístrojů apod.

„e) pravidelně kontrolovat prostřednictvím odborně způsobilé osoby (§ 11 odst. 1), technika požární ochrany (§ 11 odst. 2) nebo preventisty požární ochrany (§ 11 odst. 6) dodržování předpisů o požární ochraně a neprodleně odstraňovat zjištěné závady,“³⁴

- na úseku požární ochrany fungují výše zmínění specialisté v oboru požární ochrany, kteří

³³ § 5 odst. 1 písm. d) zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů.

³⁴ § 5 odst. 1 písm. e) zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů.

zpracovávají dokumentaci, provádějí preventivní prohlídky prostor, kde je provozována předmětná činnost, zjišťují zda-li podmínky stanovené v dokumentaci jsou v praxi dodržovány apod.

„f) umožnit orgánu státního požárního dozoru provedení kontroly plnění povinností na úseku požární ochrany, poskytovat mu požadované doklady, dokumentaci a informace vztahující se k zabezpečování požární ochrany v souladu s tímto zákonem a ve stanovených lhůtách splnit jím uložená opatření,“³⁵

- jedná se o výkon státního požárního dozoru ve smyslu kontrolní činnosti a vyšetřování požárů, kdy je provozovatel činnosti povinen umožnit provedení kontroly poskytovat mu doklady, informace a v případě zjištění nedostatku orgánem vykonávajícím státní požární dozor plnit stanovená opatření ve stanovené lhůtě.

„g) poskytovat bezúplatně orgánu státního požárního dozoru výrobky nebo vzorky nezbytné k provedení požárně technické expertizy ke zjištění příčiny vzniku požáru,“³⁶

- ustanovení se týká vyšetřování požárů, kdy při vyšetřování má orgán vykonávající státní požární dozor možnost odebrat vzorky, které jsou následně vyhodnoceny ve specializovaném zkušebním ústavu v případě HZS kraje se jedná o Technický ústav požární ochrany v Praze.

„h) bezodkladně oznamovat územně příslušnému operačnímu středisku hasičského záchranného sboru kraje každý požár vzniklý při činnostech, které provozují, nebo v prostorách, které vlastní nebo užívají.“³⁷

- Případný vzniklý požár si zaměstnanci právnické osoby nebo případně podnikající fyzická osoba uhasí svépomocí a o této skutečnosti nepodá zprávu na věcně a místně příslušný orgán státní správy – HZS kraje.

„(2) Právnické osoby a podnikající fyzické osoby nesmí vypalovat porosty. Při spalování hořlavých látek na volném prostranství jsou povinny, se zřetelem na rozsah této činnosti, stanovit opatření proti vzniku a šíření požáru. Spalování hořlavých látek na

³⁵ § 5 odst. 1 písm. f) zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů.

³⁶ § 5 odst. 1 písm. g) zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů.

³⁷ § 5 odst. 1 písm. h) zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů.

*volném prostranství včetně navrhovaných opatření jsou povinny předem oznámit územně příslušnému hasičskému záchrannému sboru kraje, který může stanovit další podmínky pro tuto činnost, popřípadě může takovou činnost zakázat. Ustanovení zvláštních právních předpisů nejsou tímto dotčena.*³⁸

- v tomto odstavci je stanoven jednoznačný zákaz udělený právníckým a podnikajícím fyzickým osobám, týkající se vypalování porostů, dále jsou řešeny podmínky pro spalování hořlavých látek na volném prostranství. Zde si jako příklad uvedeme spalování zbylých větví při těžbě v lese, případně obdobné prořezávky. Tyto skutečnosti mají zmíněné osoby povinnost nahlásit místně příslušnému HZS, který může stanovit další podmínky, případně tuto činnost zakázat, jedná se například o období sucha v letních měsících, případně je-li známo, že se blíží silný vítr.

„(1) Právnícké osoby a podnikající fyzické osoby provozující činnosti se zvýšeným požárním nebezpečím a s vysokým požárním nebezpečím jsou dále povinny

*a) stanovit organizaci zabezpečení požární ochrany s ohledem na požární nebezpečí provozované činnosti,“*³⁹

- dle kategorie činnosti stanovit organizaci zabezpečení požární ochrany. Jedná se například o preventivní požární prohlídky objektů, stanovení požární hlídek, jejich povinností, školení vedoucích zaměstnanců a zaměstnanců celkově.

*„b) prokazatelným způsobem stanovit a dodržovat podmínky požární bezpečnosti provozovaných činností, případně technologických postupů a zařízení, nejsou-li podmínky provozování činností a zabezpečování údržby a oprav zařízení stanoveny zvláštním právním předpisem,“*⁴⁰

- dokumentací požární ochrany stanovit podmínky požární bezpečnosti při provozování činnosti a stanovení systému oprav a údržby na zařízeních, které při provozování činnosti užívá.

„c) zajišťovat údržbu, kontroly a opravy technických a technologických zařízení způsobem

³⁸ § 5 odst. 2 zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů.

³⁹ § 6 odst. 1 písm. a) zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů.

⁴⁰ § 6 odst. 1 písm. b) zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů.

a ve lhůtách stanovených podmínkami požární bezpečnosti nebo výrobcem zařízení,“⁴¹

- provádět v pravidelných intervalech údržbu, kontroly a opravy technických a technologických zařízení, dle návodu výrobce, případně právním předpisem, konkrétně se jedná o zařízení elektromotorická zařízení v prostorech s vysokou prašností například truhlárny.

„d) stanovit z hlediska požární bezpečnosti požadavky na odbornou kvalifikaci osob pověřených obsluhou, kontrolou, údržbou a opravami technických a technologických zařízení, pokud to není stanoveno zvláštními právními předpisy, a zabezpečit provádění prací, které by mohly vést ke vzniku požáru, pouze osobami s příslušnou kvalifikací,“⁴²

- zajistit kvalifikovanou osobou provádění prací, které mohou vést ke vzniku požárů, například nahřívání asfaltových živičných pásů, případně u obdobných zaměstnání.

„e) mít k dispozici požárně technické charakteristiky vyráběných, používaných, zpracovávaných nebo skladovaných látek a materiálů potřebné ke stanovení preventivních opatření k ochraně života a zdraví osob a majetku.“⁴³

- jedná se o zpracování dokumentace látek, které při své činnosti, vyrábí, zpracovává, případně jen používá

„(1) Právnícké osoby a podnikající fyzické osoby, které provozují činnosti s vysokým požárním nebezpečím, jsou dále povinny prostřednictvím odborně způsobilé osoby (§ 11 odst. 1) zabezpečit posouzení požárního nebezpečí z hlediska ohrožení osob, zvířat a majetku a plnění dalších povinností na úseku požární ochrany.“⁴⁴

- posouzení požárního nebezpečí je ucelená dokumentace, která ve stávajícím prostoru provozování činností zhodnocuje jednotlivá kritéria požární bezpečnosti, v návaznosti navrhuje opatření k zlepšení stavu požární bezpečnosti ať už organizační, tak fyzická. Například zvýšení požární odolnosti konstrukcí, zmenšení požárních úseků vytvořením požárně dělících konstrukcí, navržením systému sledování a vyhodnocování prostoru – elektrickou požární signalizací, zařízení odvodů kouře a tepla nebo stabilní hasicí zařízení.

⁴¹ § 6 odst. 1 písm. c) zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů.

⁴² § 6 odst. 1 písm. d) zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů.

⁴³ § 6 odst. 1 písm. e) zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů.

⁴⁴ § 6a zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů.

3.5.6. Vyšetřování požárů

Při vyšetřování požáru je HZS kraje opět správním orgánem, který prioritně řeší příčinu vzniku požáru a dále dle okolností může být správním orgánem rozhodujícím o druhu a výši trestu pro určenou osobu.

Na úvod je vhodné si říct, co to ten požár je. Toto je definováno v § 1 písm. m) vyhlášky ministerstva vnitra č. 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (o požární prevenci) a jedná se o: *„každé nežádoucí hoření, při kterém došlo k usmrcení nebo zranění osob, zvířat, ke škodám na materiálních hodnotách nebo životním prostředí a nežádoucí hoření, při kterém byly osoby, zvířata, materiální hodnoty nebo životní prostředí bezprostředně ohroženy.“*

Při šetření požárů HZS kraje spolupracuje s orgány Policie České republiky, orgány jiných správních úřadů, technickými ústavy, soudními znalci v různých oborech.

V případě vzniku mimořádné události typu požár vyjíždí vyšetřovatel požáru na místo události, kde provádí základní dokumentaci místa události, zjišťuje návaznosti na majitele a uživatele objektu apod., dále provádí ohledání místa události, vytěžování svědků, majitele, uživatele, pachatele apod., v případě nutnosti zajišťuje stopy, ať už mechanické případně chemické, které následně buď samostatně, případně ve spolupráci s Policií ČR odesílá na specializované pracoviště. V případě HZS Karlovarského kraje jsou využívány specializovaná pracoviště Technický ústav požární ochrany, který je pracovištěm HZS ČR nebo Oddělení kriminalistiko-technických expertíz, které je pracovištěm Policie ČR. Dle interních aktů řízení není možné využívat obou zařízení zároveň při řešení jednoho charakteru stopy.

Praktický příklad: na místě události při podezření na úmyslné jednání zajišťuje vyšetřovatel požárů v spolupráci s výjezdovou skupinou Policie ČR chemickou stopu. Tuto je nutné zajistit předepsaným způsobem do předepsaných obalových materiálů. Například v případě odběru vychladlých oharků se tyto nabírají do sterilizovaných sklenic s uzavíratelným víčkem, dále se vkládají do zajišťovacích pytlů, které se zapečetí. Celý odběr probíhá za neustálého vytváření fotodokumentace. Následně se zajištěná stopa se všemi náležitostmi odesílá na jedno ze jmenovaných specializovaných pracovišť.

Při vyšetřování se požáry dále rozdělují na požáry se základní evidencí a požáry šetřené. Požáry se základní evidencí jsou požáry méně závažného charakteru např. požár sazí v komíně, požár trávy, požáry potravin na plotně, požáry odpadu apod., kde nedojde

ke škodě na majetku, úmrtí nebo poškození zdraví osob a zvířat. Z praxe lze konstatovat, že se jedná o méně závažně požáry, které při svém průběhu nikoho a nic bezprostředně neohrožují. U těchto požárů se nezpracovává odborné vyjádření a nevede se spis, ale pouze zjednodušená evidence. U ostatních událostí typů požár se zpracovává spis o požáru, kterého je součástí odborné vyjádření, situační výkres místa události, zpráva o zásahu, záznamy o podání vysvětlení dotčených osob, ohledání místa události, znalecké posudky dle druhu požáru např. elektro, chemie apod., vyrozumění o ukončení věci.

Požáry lze dále rozdělit do kategorií podle vzniku. Mohou to být požáry, kde příčinou požáru byla **technická závada** na spotřebiči nebo zařízení, dále zde lze pro příklad uvést některé požáry dopravních prostředků, točivých strojů a zařízení, požáry elektrických zařízení případně elektrických vedení, kdy se plamenné hoření rozšíří mimo prostor určený pro elektroinstalaci apod.

Požáry způsobené **nedbalostním jednáním určité osoby**. Jedná se o požáry, které vzniknou nedodržením technického, případně technologického postupu, návodu výrobce, lidskou neobežetností, případně jen souhrou okolnosti při lidském jednání. Zde si můžeme uvést požáry od nedopalku cigarety, nedodržení bezpečných vzdáleností od topidla, kouřovodu, požáry od balónků štěstí, požáry při nebo po svařování, požáry po ponechání spotřebiče bez dozoru apod.

Další poměrně rozsáhlou kapitolou jsou požáry způsobené **úmyslným jednáním určité osoby**. Jedná se o požáry, kdy určitá osoba svým úmyslným jednáním způsobí požár z důvodu např. zahlazení stop po předchozí trestné činnosti, nebo z důvodu finanční tísně a snahy získání peněz od pojišťovny, při partnerských neshodách, jak v manželství, tak při podnikání mezi společníky, dále také jen tak z nudy (zejména u mladistvých) a v neposlední řadě je zde vhodné zmínit jednání osob nemocných, ve kterých tyto skutky vyvolávají vzrušení, nebo nějakým způsobem ukájení svých choutek, navozují pocity radosti a slasti. Zde velice často dochází k používání akceleračních hoření pro získání rychlého rozvoje požáru, kterými jsou různé hoření podporujících látek, např. benzín, nafta, líh.

3.5.7. Povinnosti fyzických osob

V této části diplomové práce je možné porovnat povinnosti právnických a podnikajících fyzických osob s povinnostmi, které mají na úseku požární ochrany fyzické osoby tyto povinnosti jsou shrnuty v § 17 zákona o PO a jsou následující:

Fyzická osoba je povinna

„a) počínat si tak, aby nedocházelo ke vzniku požáru, zejména při používání tepelných, elektrických, plynových a jiných spotřebičů a komínů, při skladování a používání hořlavých nebo požárně nebezpečných látek, manipulaci s nimi nebo s otevřeným ohněm či jiným zdrojem zapálení,“⁴⁵

- konkrétně lze uvést neudržování spalinových cest, kdy dotčené osoby neprovádějí povinné kontroly a čištění spalinové cesty. Mezi další pochybení, kterých se dotčené osoby dopouští je nevhodná manipulace s hořlavými kapalinami v blízkosti otevřeného plamene.

„b) zajistit přístup k rozvodným zařízením elektrické energie a k uzávěrům plynu, vody a topení,“⁴⁶

- zmíněné ustanovení je dostatečně vypovídající samo o sobě, v praxi se s tímto setkáváme poměrně často v bytových domech ve vlastnictví fyzických osob. Tato problematika je rozebrána v kapitole Postavení fyzická osoba jako vlastníků bytových domů.

„c) plnit příkazy a dodržovat zákazy týkající se požární ochrany na označených místech,“⁴⁷

- jedná se o všem známe značky například zákazu kouření a manipulace s otevřeným ohněm v prostoru čerpací stanice pohonných hmot, případně u redukčních stanic plynových rozvodů.

„d) obstarat požárně bezpečnostní zařízení a věcné prostředky požární ochrany v rozsahu stanoveném zákonem,“⁴⁸

- toto ustanovení dává povinnost vybavovat prostory, které fyzická osoba užívá například přenosnými hasicími přístroji apod.

⁴⁵ § 17 odst. 1 písm. a) zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů.

⁴⁶ § 17 odst. 1 písm. b) zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů.

⁴⁷ § 17 odst. 1 písm. c) zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů.

⁴⁸ § 17 odst. 1 písm. d) zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů.

„e) zajistit přístup k požárně bezpečnostním zařízením a věcným prostředkům požární ochrany za účelem jejich včasného použití a dále udržovat tato zařízení a věcné prostředky v provozuschopném stavu; uvedené povinnosti se vztahují na osoby, které mají uvedená zařízení a věcné prostředky ve vlastnictví či užívání,“⁴⁹

- zde je stanovena povinnost provádět revize na jmenovaná zařízení konkrétně lze uvést přenosné hasicí přístroje, vnitřní odběrná místa požární vody – nástěnné hydranty a udržovat k nim trvale volný přístup.

„f) vytvářet v prostorách ve svém vlastnictví nebo užívání podmínky pro rychlé zdolání požáru a pro záchranné práce,“⁵⁰

- toto ustanovení řeší možnost evakuace z předmětného prostoru a následné provedení hasebního zásahu, ve zkrácené formě by se dalo říct udržování trvalé průchodnosti únikových cest.

„g) umožnit orgánu státního požárního dozoru provedení potřebných úkonů při zjišťování příčiny vzniku požáru a v odůvodněných případech mu bezúplatně poskytnout výrobky nebo vzorky k provedení požárně technické expertizy ke zjištění příčiny vzniku požáru,“⁵¹

- v případě, že vznikne u dotčené osoby požár má toto povinnost umožnit výkon státního požárního dozoru formou vyšetřování požárů a následně má povinnost poskytnou bezúplatně vzorky k provedení nezbytných expertíz.

„h) oznamovat bez odkladu územně příslušnému hasičskému záchrannému sboru každý požár vzniklý při činnostech, které vykonává, nebo v prostorách, které vlastní nebo užívá,“⁵²

- zde je ustanovení, které dává povinnost dotčené osobě oznamovat každý požár příslušnému HZS kraje.

„i) dodržovat podmínky nebo návody vztahující se k požární bezpečnosti výrobků nebo

⁴⁹ § 17 odst. 1 písm. e) zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁰ § 17 odst. 1 písm. f) zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů.

⁵¹ § 17 odst. 1 písm. g) zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů.

⁵² § 17 odst. 1 písm. h) zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů.

činností.“⁵³

- toto ustanovení je dodržování návodů výrobce, konkrétně se může jednat například o rychlovarnou konvici, která by neměla být trvale zapojena v elektrickém proudu nebo dodržování bezpečných odstupových vzdáleností od tepelného spotřebiče.

*„2) Ten, kdo je povinen vykonávat dohled nad osobami, které nemohou posoudit následky svého jednání, je povinen podle zvláštních zákonů dbát, aby tyto osoby svým jednáním nezpůsobily požár.“*⁵⁴

- toto ustanovení je vztaheno k osobám nezletilým, mladistvím případně duševně chorým (nesvéprávným).

„ 3) Fyzická osoba nesmí

*a) vědomě bezdůvodně přivolat jednotku požární ochrany nebo zneužít linku tísňového volání,“*⁵⁵

- sem jednoznačně patří zneužívání tísňových linek, ke kterému dochází často z řad dětí, případně podnapilých spoluobčanů.

*„b) provádět práce, které mohou vést ke vzniku požáru, pokud nemá odbornou způsobilost požadovanou pro výkon takových prací zvláštními právními předpisy,“*⁵⁶

- k porušení tohoto ustanovení dochází poměrně často při svařování, v dnešní době není problém si v jakémkoliv obchodním řetězci zakoupit elektrickou svářecí soupravu a rukách českého kutila dochází k neštěstí.

*„c) poškozovat, zneužívat nebo jiným způsobem znemožňovat použití hasicích přístrojů nebo jiných věcných prostředků požární ochrany a požárně bezpečnostních zařízení,“*⁵⁷

- k tomuto porušení opět dochází u osob mladistvích či podnapilých, kteří z recese vystříkají přenosný hasicí přístroj, případně mačkají tlačítka požárně bezpečnostních zařízení.

⁵³ § 17 odst. 1 písm. i) zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁴ § 17 odst. 1 písm. j) zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁵ § 17 odst. 3 písm. a) zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁶ § 17 odst. 1 písm. b) zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁷ § 17 odst. 1 písm. c) zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů.

„d) omezit nebo znemožnit použití označených nástupních ploch pro požární techniku,“⁵⁸

- toto pochybení se ve velké míře vyskytuje na panelových sídlištích, kde jsou stanoveny požadavky na nástupní plochy pro požární techniku u objektů vyšších než 12m požární výšky a vzhledem k nedostatku parkovacích míst řidiči stojí i na těchto plochách, které by v případě mimořádné události měli sloužit k jejich možné záchraně, případně ochraně jejich majetku.

„e) používat barevné označení vozidel, lodí a letadel jednotek požární ochrany,“⁵⁹

- v praxi se vyskytly případy ve vztahu k vozidlům, která většinou nadšenci, kteří nemohli být členy sboru dobrovolných hasičů, označovali své dopravní prostředky ve stylu jednotek požární ochrany

„f) provádět vypalování porostů.“⁶⁰

- Vypalování porostů je v České republice zakázáno.

3.5.8. Sankce na úseku požární ochrany

Tato kapitola bude pojednávat o možných výších pokut, jak pro fyzické osoby, tak pro právnické a podnikající fyzické osoby. Je vhodné si na začátek říct, že není účelem nějaké „šikanování“ osob ukládáním sankcí nebo ukládáním vysokých sankcí nějaký subjekt likvidovat. Prioritním úkolem HZS kraje je působit preventivně a snažit se o zjednání nápravy domluvou. Je vhodné také uvést, že vybrané peněžní prostředky HZS kraje ve smyslu § 77 pro právnické a podnikající fyzické osoby a ve smyslu § 79 zákona o PO pro fyzické osoby jsou příjmem státního rozpočtu a zpět na HZS kraje se nevrací. Takže představa některých sankcionovaných osob, že konkrétní příslušník HZS kraje udělující pokutu bude v závěru měsíce nějak částečně odměněn je naprosto mylná.

Dále je vhodné u těchto paragrafů uvést, že obsahují kontroverzní statě. To že HZS kraje sankci „ukládá a vybírá“ je celkem logické a v praxi s tím nebývá problém. Závažnější problém nastává ve fázi, kdy určené osobě byla uložena sankce a tato ji odmítá

⁵⁸ § 17 odst. 1 písm. d) zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁹ § 17 odst. 1 písm. e) zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů.

⁶⁰ § 17 odst. 1 písm. f) zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů.

zaplatit a zákon o PO hovoří v tom smyslu, že HZS kraje „pokuty vymáhá“. Tato skutečnost je naprosto nevhodným způsobem nastavena. Podíváme-li se na obdobnou situaci u jiných orgánů státní správy, mají tuto povinnost ohledně vymáhání pokut převedenou na Celní správu České republiky, jako orgán, který se zabývá výběrem a kontrolou finančního sektoru v České republice. Těmto orgánům odpadá velká část s papírování a neustálým vyzýváním osob, aby se dostavili a zaplatili, nemusí podávat návrhy na zahájení exekučního řízení apod.

Z praxe by bylo vhodné sjednotit legislativu v tomto směru a mělo by to i svou logickou návaznost. Detailně tuto problematiku řeší kapitola 4.1. v praktické části.

3.5.9. Postihy právnických a podnikajících fyzických osob

Zákon o PO v § 76 definuje možné postihy pro právnické a podnikající fyzické osoby, tento paragraf je dělen do dvou odstavců, dle návaznosti na ustanovení § 4 ohledně členění do kategorií dle provozované činnosti a dále má návaznost na ustanovení § 5, 6 a 6a, ve kterém jsou uvedené povinnosti právnických a podnikajících fyzických osob.

Dále jsou uvedeny příklady správních deliktů na úseku požární, za které je možné uložit pokutu do výše 250 000,-Kč u právnických a podnikajících fyzických osob provozujících činnosti se zvýšeným požárním nebezpečím případně do 500 000,-Kč u osob, které provozují činnosti s vysokým požárním nebezpečím, kterých se může právnická případně podnikající fyzická osoba dopustit tím, že:

- a) *„neoznačí místa a pracoviště příslušnými bezpečnostními značkami“*
- dle § 76 odst. 1 písm. a) zákona o PO
- b) *„neprovádí pravidelně kontrolu dodržování předpisů o požární ochraně plnění příkazů, zákazů a pokynů týkajících se požární ochrany“* - dle § 76 odst. 1 písm. b) zákona o PO
- c) *„neumožní nebo ztěžuje výkon státního požárního dozoru“* - dle § 76 odst. 1 písm. d) zákona o PO
- d) *„nezabezpečí v potřebném množství a druzích požární techniku, věcné prostředky požární ochrany nebo požárně bezpečnostní zařízení nebo tyto neudrží v provozuschopném stavu anebo u vyhrazené požární techniky, věcných prostředků požární ochrany nebo požárně bezpečnostních zařízení používá neschválené druhy“*
- dle § 76 odst. 1 písm. d) zákona o PO

e) „*neoznámí bez odkladu územně příslušnému hasičskému záchrannému sboru kraje vznik požáru při činnostech, které provozuje, nebo v prostorách, které vlastní nebo užívá,*“
- dle § 76 odst. 1 písm. h) zákona o PO

Dále jsou uvedeny příklady, kdy je možné za správní delikty na úseku požární ochrany uložit pokutu do výše 500 000,-Kč právnické, či podnikající fyzické osobě, která dopustila správního deliktu tím, že:

a) „*nevytváří podmínky pro hašení požárů a pro záchranné práce, například neudržováním trvale volných únikových cest, či nouzových východů*“
- dle § 76 odst. 2 písm. b) zákona o PO

b) „*neprovede ve stanovené lhůtě opatření uložená k odstranění zjištěných nedostatků*“
- dle § 76 odst. 2 písm. h) zákona o PO

c) „*nemá k dispozici požárně technické charakteristiky vyráběných, používaných, zpracovávaných nebo skladovaných látek a materiálů nutných ke stanovení preventivních opatření k ochraně života, zdraví a majetku*“ - dle § 76 odst. 2 písm. k) zákona o PO

d) „*nedodržuje návody a technické podmínky výrobce nebo obchodní organizace vztahující se k požární bezpečnosti*“ - dle § 76 odst. 2 písm. l) zákona o PO

e) „*poruší rozhodnutí o vyloučení věci z užívání, rozhodnutí o zákazu činnosti nebo rozhodnutí o zastavení provozu*“ - dle § 76 odst. 2 písm. c) zákona o PO

Pokutu do výše 1 000 000,-Kč je možné uložit právnické a podnikající fyzické osobě provozující činnosti s vysokým požárním nebezpečím dle ustanovení § 76 odst. 1 a 2.

Nejvyšší sankci a to až do výše 10 000 000,- Kč lze uložit právnické a podnikající fyzické osobě za zrušení jednotky požární ochrany bez souhlasu Hasičského záchranného sboru.

3.5.10. Přestupky na úseku požární ochrany

Přestupky na úseku požární ochrany jsou řešeny v § 78 zákona o PO. Přestupku jako takového se může dopustit pouze fyzická osoba, ať už nedbalostním jednáním případně svým vědomím jednáním, kdy na základě své neznalosti předpokládala, že k porušení nemůže dojít.

Dle zákona o požární ochraně jsou pokuty za přestupkové jednání rozděleny do tří kategorií dle maximální možné výše sankce:

I. s výší pokuty do 10 000,-Kč

Jedná se o přestupky vyjmenované v § 78 odst. 1 písm. a) až d), patří sem:

„a) porušení zákazů nebo příkazů týkajících se požární ochrany na označených místech,“

Např. kouření, případně pohyb s otevřeným ohněm na označených místech, kde je to zakázáno – benzínové pumpy, plynové stanice.

„b) neumožní vstup na nemovitost v případě cvičení, i když tomu je povinen dle rozhodnutí HZS kraje nebo obce,“

Např. osoby znemožňující svým jednáním cvičení. V praxi se stává, že některé osoby tyto znemožňují svým jednáním cvičení ať už z nevědomosti, případně záměrně.

„c) neuposlechne nařízení velitele zásahu nebo velitele jednotky požární ochrany vydané dle §88 odst.1 písm. a),“

Např. tyto skutečnosti se stávají při povodních, kdy velitel zásahu vydá nařízení k evakuaci objektu a zejména starší spoluobčané odmítají poslechnout. Obdoba bývá s novináři, kteří nerespektují ohraničení místa zásahu bezpečnostními páskami.

„d) poruší zásady bezpečného provozu tepelných, elektrických, plynových a jiných spotřebičů a komínů,“

Např. je zde časté pochybení v nedodržení bezpečné vzdálenosti spotřebiče, z návodu výrobce nebo u stávajících spotřebičů se využívá ČSN 06 1008 Tepelné spotřebiče – bezpečné vzdálenosti. U komínů a kouřovodů bylo v roce 2011 vydáno nařízení vlády

č. 91/2010 Sb., o podmínkách požární bezpečnosti při užívání komínů, kouřovodu a spotřebičů paliv

II. s výší pokuty do 20 000,-Kč

„e) neobstará nebo neudrží v provozuschopném stavu věcné prostředky požární ochrany nebo požárně bezpečnostní zařízení, poškodí, zneužije nebo jiným způsobem znemožňuje použití věcných prostředků požární ochrany nebo požárně bezpečnostních zařízení,“

Např. nevybaví užívané prostory přenosnými hasicími přístroji, vnitřními odběrnými místy požární vody apod. nebo tyto neudrží provozuschopné. Dále se jedná o zneužívání například tlačítkových hlásičů elektrické požární signalizace. Z praxe je také známé schovávání přenosných hasicích přístrojů do nepřístupných prostor apod.

„f) vědomě bezdůvodně přivolá jednotku požární ochrany nebo zneužije linku tísňového volání,“

Např. je z praxe patrné zneužívání této linky ze strany dětí, které volají na tísňovou linku pro zábavu ve většině případů je schopen operační technik tyto hry prokouknout a jednotku požární ochrany nevysílá. Problémovou skupinou lidí jsou lidé opilí, kteří dokáží i přes opilost celkem věrohodně komunikovat operačním technikem a i v případě zpětného dotazu komunikují stále dál a operační technik posléze vysílá jednotky požární ochrany dle poplachového plánu kraje, které poté bloudí ve spolupráci s Policií ČR po části města a jejich síly a prostředky by mohly být k využití někde jinde.

„g) nedodrží podmínky nebo návody vztahující se požární bezpečnosti výrobku nebo činnosti,“

Je vhodné uvést příklad létajících balónků štěstí. Jedná se papírový „pytlík“, který má ze spodní otevřené strany nádobku s tuhým lihem, který po zapálení plní „pytlík“ teplým vzduchem a balónek letí. Problém je v případě, když otevřeme návod výrobce k tomuto výrobku, který uvádí podmínky, za kterých je možnost tyto balónky vypouštět. Provedeme-li bližší zkoumání, zjistíme, že tyto balónky není možné vypouštět. Jednou z podmínek je úplné bezvětří, které při dotazu na Českém hydrometeorologickém ústavu na území České republiky nebývá.

„h) neumožní výkon státního požárního dozoru nebo ve stanovené lhůtě nesplní opatření uložená orgánem státního požárního dozoru,“

Příkladem je kontrola ve smyslu § 7 zákona o PO, kdy vlastník nebo uživatel zdroje vody pro hašení požárů, má povinnost umožnit výkon státního požárního dozoru formou provedení kontroly, ze které mohou být stanoveny opatření, které má povinnost splnit.

„i) neposkytne osobní nebo věcnou pomoc v souvislosti se zdoláváním požáru, i když je k tomu povinen,“

Příkladem z praxe může být snaha o čerpání vody z chovného rybníka při zásahu jednotkou požární ochrany, kdy majitel tohoto rybníka kladl odpor.

„j) neumožní orgánu státního požárního dozoru provedení potřebných úkonů ke zjišťování příčiny požáru nebo bezúplatně neposkytne výrobky nebo vzorky k provedení požárně technické expertízy“

Při šetření požáru majitel či uživatel odmítá odběr vzorků nebo výrobků

„k) nedodrží předpisy o používání, skladování a manipulaci s hořlavými nebo požárně nebezpečnými látkami nebo nesprávným skladováním znemožní přístup k rozvodným zařízením elektrické energie a uzávěrů plynu, vody a topení,“

Např. nesprávné skladování briket, případně obilovin, kdy dochází k možnosti samovznícení. Znemožnění přístupu k rozvodným zařízením bývá v praxi také častým prohřeškem.

„l) nedodrží zásady požární bezpečnosti při používání otevřeného ohně nebo jiného zdroje zapálení“

K tomuto porušení dochází poměrně často při pokládání střešní asfaltové hydroizolační vrstvy za pomoci plynového hořáku na dřevěný prkenný záklop.

III. s výší pokuty do 25 000,-Kč

„m) nevytváří v prostorách ve svém vlastnictví nebo užívání podmínky pro rychlé zdolávání požárů a záchranné práce, neumožní nebo ztíží jednotce požární ochrany provedení zásahu nebo záchranných prací,“

V praxi často dochází k situacím, kdy poškozené osoby jsou z průběhu události v šoku a kladou odpor příslušníkům HZS kraje, příp. členům JSDH při provádění hasebního zásahu.

„n) poruší rozhodnutí o vyloučení věci z užívání nebo rozhodnutí o zákazu činnosti anebo rozhodnutí o zastavení provozu,“

Po požáru sazí v komíně dochází k zákazu užívání spalinové cesty do provedení revize spalinové cesty. Majitel či uživatel spalinové cesty ji může začít používat až po vydání revizní zprávy kominíkem.

„o) provádí práce, které mohou vést ke vzniku požáru, ačkoli nemá odbornou způsobilost požadovanou pro výkon takových prací zvláštními právními předpisy,“

Zde je zářným příkladem svařování. Svářeč musí být proškolen a musí mít osvědčení. Obdobně se děje u kominíku při zpracovávání revizních zpráv, tyto mohou zpracovávat pouze osoby uvedené v § 5 NV 91/2010 Sb., o podmínkách požární bezpečnosti při provozu komínů, kouřovodů a spotřebičů paliv.

„p) zanedbá z hlediska požární ochrany dohled nad osobami, které nemohou posoudit následky svého jednání,“

Jedná se o případy, kdy dospělá osoba má dohled nad svěřeným dítětem nebo obdobně se může jednat o osoby s určitým druhem mentálního onemocnění.

„r) způsobí svým jednáním požár,“

Jednání osob, které má za následek vznik požáru, jako je neodborná manipulace s otevřeným ohněm případně jinými zdroji zapálení.

„s) vypaluje porosty,“

Jedná se poměrně častý prohřešek proti zákonu o PO zejména v jarních měsících, kdy zahrádkáři vypalují starou trávu.

„t) neoznámí bezodkladně místně příslušnému hasičskému záchrannému sboru kraje požár v objektech a jiných místech, které vlastní nebo užívá,“

Případný vzniklý požár si uhasí svépomocí a o této skutečnosti nepodá zprávu na věcně a místně příslušný orgán státní správy – HZS kraje.

„ u) omezí nebo znemožní použití označených nástupních ploch pro požární techniku,“

V ČSN jsou definovány objekty které musí mít vybudovanou nástupní plochu pro požární techniku. Jedná se o prostor sloužící například pro ustavení požární techniky na místě zásahu, konkrétně automobilového žebříku nebo plošiny. Tyto plochy mají definované charakteristické vlastnosti na rozměr, max. sklon, zatížení apod. Jsou označeny dopravním značením a slouží pouze pro požární techniku – často se stává na sídlištích případně městských zástavbách, že řidiči ostatních vozidle na těchto místech parkují.

„v) používá neoprávněně barevné označení vozidel, lodí a letadel jednotek požární ochrany“,

Na Českém trhu se vyskytují organizace, které se zabývají požární ochranou a tyto organizace při konkurenčním boji využívají nekalých praktik, kdy se svým zjevem snaží v zákazníkovi vytvořit dojem, že jsou hasiči a využívají stejného barevného označení (červená barva, bílý pruh apod.).

3.5.11. Sankce ve smyslu správního řádu

Správní řád jako procesní norma stanovuje možnosti vedení řízení pro postih právnický a podnikajících fyzických osob. Možnosti postihu jsou

- příkaz na místě
- příkaz na základě příkazního řízení (zjednodušená forma správního řízení)
- rozhodnutí v rámci správního řízení (klasické správní řízení s ústním projednáním)

U fyzických osob se postupuje dle zákona č. 200/1990 Sb. o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. A jsou zde nastaveny možnosti:

- bloková pokuta
- příkaz na základě příkazního řízení (zjednodušená forma přestupkového řízení)
- rozhodnutí v rámci přestupkového řízení (klasické přestupkové řízení s ústním projednáním)

4. Praktická část

V předchozích částech diplomové práce jsou představeny způsoby výkonu státního požárního dozoru a legislativa upravující jednotlivé činnosti. Nyní bude provedeno zamyšlení nad legislativní úpravou komplikující samotný výkon u jednotlivých činnostech s navržením možných řešení.

4.1. Ukládání a vymáhání pokut

Jako první je vhodné uvést problematiku ukládání a vymáhání pokut uložených Hasičským záchranným sborem. Dle § 77 zákona o PO „*Hasičský záchranný sbor kraje vybírá a vymáhá pokuty. Pokuta uložená podle § 76 je příjmem státního rozpočtu.*“ A dle § 79 „*Pokutu za přestupek podle § 78 ukládá hasičský záchranný sbor kraje, který pokutu rovněž vybírá a vymáhá. Pokuta je příjmem státního rozpočtu.*“. Na základě provedeného zjištění je v současné době HZS snad jediným státním orgánem, který mimo toho, že pokutu ukládá a vybírá, pokutu také vymáhá. V daném případě je legislativa české republiky nastavena správně, ale v zákoně o PO se zapomnělo reagovat na nové trendy a samotný vývoj kompetencí. Tímto tvrzením je myšlen fakt, že reorganizací Celní správy ČR v roce 2006 vznikl v rámci tohoto bezpečnostního sboru odbor specializovaný na vymáhání pokut uložených jinými státními orgány, které jsou příjmem státního rozpočtu. V § 8 odst. 2 písm. a) zákona č. 17/2012 Sb. o Celní správě ČR je uvedeno, že „*Celní úřad je obecným správcem daně podle správního řádu a vykonává správu placení peněžitých plnění v rámci dělené správy, která jsou příjmem státního rozpočtu, státních fondů nebo rozpočtů územních samosprávných celků*“ Zde se však dostáváme k meritu věci. Zákon o PO na tento fakt nereagoval a v rámci různých úprav zákona o PO, kterých byla v minulosti celá řada se z § 77 a 79 neodstranilo slovo „vymáhá“. Toto opakované opomenutí úpravy zákona o PO přináší při samotném výkonu státního požárního dozoru značné problémy. Při platnosti současné právní úpravy je nutné omezit výkon státního požárního dozoru a vyčlenit příslušníky zabezpečující vymáhání pokut.

K nápravě stavu je vhodné navrhnout výše citované znění § 77 a 79 nahradit následujícím textem:

- § 77 zákona o PO - Hasičský záchranný sbor kraje vybírá pokuty. Pokuta uložená podle § 76 je příjmem státního rozpočtu.

- § 79 - Pokutu za přestupek podle § 78 ukládá hasičský záchranný sbor kraje, který pokutu rovněž vybírá. Pokuta je příjmem státního rozpočtu.

Navrženou změnou by došlo k nápravě a vymáhání pokut uložených Hasičským záchranným sborem by mohla začít vymáhat celní správa, protože jiným zákonem již není stanoveno jinak. V daném případě by konečně nastalo naplnění rčení, že každý má dělat to co umí a již by hasiči mohli dělat svůj speciální výkon státní správy a vymáháním pokut by se taktéž zabýval specializovaný útvar celní správy.

Jen pro názornost je uvedeno, že v současné době je v rámci výkonu státního požárního dozoru u HZS Karlovarského kraje ukládáno za přestupky a správní delikty ročně okolo 400 pokut a vymáhání nastává přibližně u každé desáté pokuty. Toto číslo však není zcela objektivní, protože z důvodu značné finanční a personální náročnosti vymáhání pokut se značným způsobem omezilo ukládání pokut formou bloku na pokutu na místě nezaplacenou, kdy výše pokuty může být uložena do maximální výše 1000 Kč. Náklady na vymáhání jedné pokuty po započítání poštovních poplatků a práce příslušníka se v průměru pohybují okolo 350 Kč.

4.2. Postavení fyzických osob jako vlastníků bytových domů

Jako druhý a velice závažný problém v současném nastavení právních předpisů na úseku požární ochrany je nerovné postavení fyzických osob a fyzických podnikajících osob, popřípadě právnických osob. Nerovné postavení je především ve fenoménu vypočítavost vztahující se k dnešní době. Jako jeden z příkladů je uvedena skutečnost, kdy řádný podnikatel, fyzická podnikající osoba či právnická osoba si koupí bytový dům, v němž pronajímá bytové jednotky za účelem trvalého bydlení jednotlivým nájemcům. Takovému podnikateli v den koupě vzniká celá řada povinností vyplývajících z právních předpisů upravujících požární ochranu. Orgány vykonávající státní požární dozor ho mohou opakovaně kontrolovat, ukládat mu opatření, která je povinen splnit a je ohrožen sankcemi do výše 500 000 Kč. Stejně povinnosti a následky v případě jejich neplnění dopadají také na jednotlivé majitelé bytových jednotek identického bytového domu, kteří se ze zákona stávají společenstvím vlastníků a tedy právnickou osobou s identifikačním číslem.

Na straně druhé si zcela identický bytový dům koupí fyzická osoba, taktéž v něm pronajímá bytové jednotky za účelem trvalého bydlení jednotlivým nájemcům, ale zde

nastává z pohledu zákona o PO zásadní rozdíl. Je povinen plnit pouze povinnosti stanovené všem ostatním fyzickým osobám, výkon státního požárního dozoru u této fyzické osoby není možné vyjma zjišťování příčin vzniku požáru vykonávat a v případě zjištění neplnění povinností stanovených předpisy o požární ochraně fyzickým osobám, které je možné zjistit je přesně vymezeným způsobem v rámci místního šetření je ohrožen sankcí maximálně do výše 25 000 Kč.

Toto nerovné postavení si určitá skupina občanů České republiky velice dobře uvědomuje a jak je již výše uvedeno, stalo se fenoménem dnešní doby, že obdobné nemovitosti nakupují „jen“ fyzické osoby, které jsou sice majitelé různých společností, ale nemovitosti skupují a provozují jen jako občané. Tato skutečnost pak těmto osobám přináší zisk bez sebemenších nákladů a investic do požární bezpečnosti.

Zákonem o požární ochraně je umožněn výkon státního požárního dozoru u fyzických osob jen v rozsahu § 35 odst.1 písm. a), kde je uvedeno, „*Hasičský záchranný sbor kraje vykonává státní požární dozor podle § 31 odst. 1 písm. a) u právnických osob, podnikajících fyzických osob a u ministerstev a jiných státních orgánů (§ 3 odst. 2), u obcí (§ 29) a u fyzických osob; u fyzických osob v rozsahu plnění povinností podle § 2 odst. 2 a § 7,*“ tedy u fyzických osob, které jsou vlastníky nebo uživateli zdrojů vody pro hašení požárů, či vlastníky nebo uživateli lesů v souvislých lesních porostech o celkové výměře vyšší než 50 hektarů. Zákon jiné případy výkonu státního požárního dozoru u fyzických osob nepřipouští. Výjimkou je zjišťování příčin vzniku požárů, kdy v § 17 odst. 1 písm. g) je uvedeno „*fyzická osoba je povinna umožnit orgánu státního požárního dozoru provedení potřebných úkonů při zjišťování příčiny vzniku požáru a v odůvodněných případech mu bezúplatně poskytnout výrobky nebo vzorky k provedení požárně technické expertizy ke zjištění příčiny vzniku požáru,*“

K nápravě výše popsaného stavu je nutná změna právní úpravy týkající se požární ochrany. Konkrétně je nutné změnit zákon o PO. Stejně jako v předešlém návrhu by i v tomto případě postačila nevelká úprava týkající se drobného doplnění stávajících ustanovení zákona o PO.

Návrh řešení popsané situace je nahrazení současného textu § 35 odst. 1 následujícím zněním:

(1) Hasičský záchranný sbor kraje vykonává státní požární dozor

- a) podle § 31 odst. 1 písm. a) u právnických osob, podnikajících fyzických osob a u ministerstev a jiných státních orgánů (§ 3 odst. 2), u obcí (§ 29) a u fyzických osob; u fyzických osob v rozsahu plnění povinností podle § 2 odst. 2 a § 7,
- b) podle § 31 odst. 1 písm. a) u fyzických osob provozujících stejné či obdobné činnosti jako právnické osoby či podnikající fyzické osoby sloužící k výdělečné činnosti. Tyto fyzické osoby jsou povinny plnit povinnosti stanovené tímto zákonem právnickým osobám či podnikajícím fyzickým osobám. Stejným způsobem se k těmto fyzickým osobám přistupuje při ukládání sankcí.
- c) podle § 31 odst. 1 písm. b) a c) s výjimkou případů, u kterých vykonává státní požární dozor ministerstvo v rozsahu § 32,
- d) podle § 31 odst. 1 písm. e) až h).

K nastavení rovných podmínek, které jsou výše popsány stačí jen drobná úprava stávajícího zákona o PO. Prosazení navrhované změny dle mého názoru bude však velice náročné. Důvodem tohoto tvrzení je silná loby bránící zájmy především bohatých podnikatelů, kterým jde především o rychlé získání finanční hotovosti a ne o požární bezpečnost osob. Z jejich sobeckého pohledu je mnohem důležitější chránit své peníze a k tomu v dnešní době postačí dobrá pojistka kryjící případné škody způsobené následkem požáru. Jediným východiskem z této již právní úpravou neřešené situace by byla změna postoje pojišťoven k samotnému pojištění majetku. Na rozdíl od vyspělého světa, u nás nejsou výrazné rozdíly ve výši pojistného u majetku zabezpečeného proti případnému požáru a u majetku zcela nechráněnému. Uvedené tvrzení nevychází jen z osobní podjatosti vůči majetnějším podnikatelům, ale je podložené běžnou realitou s níž se příslušník vykonávající státní požární dozor při své práci běžně setkává.

4.3. Problematika zápisů při kontrolní činnosti

Další částí která v dnešní době snad až zbytečně byrokratickým způsobem komplikuje výkon státního požárního dozoru v oblasti kontrolní činnosti je způsob zpracování a rozsah zápisů z kontroly. Dle platných interních aktů řízení a metodik je nutné zápis řadit přesně podle bodů v programu kontroly, uvést název kontrolované osoby

včetně identifikačních údajů, popsat provozované činnosti a následně podrobně vyhodnotit a popsat kontrolní zjištění.

Nejvíce kontroverzní část je ta, která ukládá povinnost rozepsat a přesně specifikovat nejen negativní zjištění, ale také pozitivní zjištění. Zde se pak kontrolor dostává do situace, kdy fyzickou kontrolu provede v řádu několika minut, neshledá žádné nedostatky, ale po příchodu do kanceláře dlouhé hodiny sepisuje zápis z kontroly v němž podrobně popisuje, že provozovatel činnosti řádně udržuje trvale volné komunikační prostory, které následně přesně specifikuje a pracně popisuje jejich umístění.

To samé se opakuje při popisu provozuschopnosti požárně bezpečnostních zařízení, hasících přístrojů a dalších kontrolovaných bodů. Po dlouhém psaní zpracuje zápis o deseti stranách a tento jede projednat se statutárním zástupcem. Když statutární zástupce vidí desetistránkový zápis, okamžitě na toto zděšeně reaguje otázkou, to máme tolik nedostatků? Kontrolor mu pak dlouze vysvětluje, že závadu nemá žádnou, ale to že je vše v pořádku má rozepsáno na deseti stranách. Je zcela logické, že kontrolovanou osobu vůbec nezajímá to, že se v zápise dočte v čem on sám podniká a také pro něj nemá žádnou cenu zdlouhavý popis co vše má v pořádku. V rámci HZS ČR však neexistuje jiná forma psaní zápisů ať z komplexní či tematické kontroly.

Při běžné činnosti se dá tento složitý způsob ještě akceptovat. Jiná situace však nastává v momentě, kdy se provátí tak zvané řetězové kontrolní akce spočívající v kontrole například stánků na tržnicích, heren, restaurací a podobně. Těchto akcí v posledních letech značně přibývá, ale na druhou stranu z důvodu úspor, personálu stále ubývá. Při těchto akcích se provádějí kontroly především v součinnosti s jinými orgány státní správy, jako jsou Policie ČR, Česká obchodní inspekce, Česká zemědělská a potravinářská inspekce, Živnostenský úřad a podobně a provádí se řádově 20 i více kontrol. V praxi samotné se to projevuje tak, že kontrolu zahájí všechny státní orgány ve stejném momentě, ale všichni ostatní už mají kontrolu řádně ukončenou, sepsaný a projednaný kontrolní protokol, ale hasiči jsou při psaní zápisu na samotném začátku. Jak je z uvedeného zcela zřejmé, efektivnost takového výkonu je úplně někde jinde, než by měla být.

Výše popsaný zdlouhavý proces vznikl z důvodu dlouhodobě pěstovaného názoru Generálního ředitelství HZS ČR, které bylo dlouhá léta přesvědčeno, že na výkon státního požárního dozoru se nevztahuje zákon o státní kontrole a řídí se pouze ustanoveními zákona o PO. Průlomem bylo rozhodnutí nejvyššího správního soudu v rove 2012, kdy

vydal rozhodnutí pod číslem 1As 131/2011-62 v němž jednoznačně uvádí, že na výkon státního požárního dozoru se mimo zákona o PO užije také zákon o státní kontrole. Zde tedy vzniká prostor k nápravě výše popsaného stavu, které by vedlo k značnému zvýšení efektivity práce.

4.4. Kontrolní činnost z praktického pohledu

Jak bylo výše zmíněno předmětem kontrolní činnosti je provádění kontrol. V této části je můžeme označovat jako kontroly požární. Na počátku je vhodné si uvést jakou formou probíhá výběr subjektů, u kterých bude kontrola provedena. V tomto případě se postupuje dle ročního plánu kontrol, který sestavuje HZS kraje a schvaluje ho GŘ HZS ČR. Plán je dělen dle druhu kontrol a dále jsou do něj vkládány tématické okruhy – kontrolní úkoly dle způsobu fungování regionálních oblastí, kde konkrétní oblast leží. Zde si můžeme pro příklad uvést zemědělské objekty, truhlárny, objekty českých drah, školství apod. Dále se provádějí požární kontroly stanovené zvláštním právním předpisem. V neposlední řadě plán stanovuje na základě výpočtu počet kontrol provedených za kalendářní rok na jednoho příslušníka HZS kraje. Tyto položky se vypočítávají poměrně složitým způsobem. Základem je zohlednit počet pracovních dní v kalendářním roce, nárok na dovolenou, tyto proměnné lze celkem jednoduchým způsobem odvodit, ale dalšími koeficientem výpočtu jsou vzdělávací akce, ozdravné pobyty, pracovní neschopnosti, doba praxe příslušníka, obsáhlost a náročnost kontrol a jiné povinnosti vykonávané v rámci plnění svých služebních povinností.

4.4.1. Příprava na kontrolu

Před oznámením požární kontroly je potřeba aby kontrolor shromáždil informace pro vytvoření alespoň rámcového obrazu o činnosti subjektu, u kterého je záměr provést požární kontrolu. Vyhledává zápisy z předchozích kontrol. Seznamuje se správními řízeními vedenými se subjektem v minulosti, zaslányými zprávami o splněných opatřeních. Subjekty, u kterých se na kontrole nebylo tzv. „pole neorané“ se zjišťuje čím se subjekt zabývá. Tyto skutečnosti se zjišťují dle místní znalosti případně na internetu. Dále kontrolor čerpá například ze stavební dokumentace a požárně bezpečnostních řešení stavby – jedná-li se o novější provozy a objekty. Na základě těchto skutečností se sestavuje program požární kontroly. Tento se nemusí stanovovat v případě „přepadových“ kontrol,

kontrol prováděných po požáru a neprovádí se u kontrolních dohlídek, kde je stanoven závadami z předcházející kontroly.

Při sestavování programu je základní otázkou kategorie činnosti, kterou kontrolovaný subjekt vykonává. Kategorie provozovaných činností jsou uvedeny v kapitole 3.5.4. Začlenění do kategorie činností dle požárního nebezpečí.

Specifickou kategorií jsou komplexní kontroly, u kterých je obsah programu a následné kontroly stanoveny kontrolní body, které vedou k prověření všech povinností stanovených na úseku požární ochrany. Po připravení programu požární kontroly tento spolu s oznámením odesílá příslušník kontrolovanému subjektu. Oznámení je nutné bezpodmínečně zpracovávat v písemné podobě u komplexních kontrol, u tematických kontrol může být oznámení zpracováno a zasláno elektronicky, případně telefonicky. U komplexních kontrol se termín provedení kontroly oznamuje minimálně 7 pracovních dní předem. Možnosti odesílání jsou v kapitole 3.4.6. Doručování.

4.4.2. Zahájení kontroly

Požární kontrolu zahajuje pověřený kontrolor, případně vedoucí kontrolní skupiny, která může mít i vyšší počet členů, záleží na druhu řešené problematiky. Při zahájení předkládá služební průkaz a pověření ke kontrole, stejně jako ostatní členové případné skupiny. Při zahájení se opět zmiňuje program kontroly a předpokládaná doba trvání kontroly. Co se týká zástupce statutárního orgánu právnické osoby, či přítomnosti podnikající fyzické osoby při zahájení kontroly je vhodná, ale není nezbytná. Požární kontrolu lze zahájit i za přítomnosti např. prodejce, případně údržbáře, který kontrolora provede předmětným provozem. Zmíněné skutečnosti nastávají zejména při kontrolách přepadových, případně požárních kontrolách po požáru. Při zahájení kontroly je určena osoba ze strany kontrolovaného subjektu k předkládání dokladu a řešení dotazu ze strany kontrolujícího. Těchto osob může být i více, zejména u rozsáhlých subjektů, případně specifických činností nebo odvětví.

4.4.3. Průběh kontroly

Průběh kontroly lze rozdělit do dvou částí. V jedné části se provádí kontrola dokumentace na úseku požární ochrany a druhá část se zabývá kontrolou fyzického stavu. Kontrolor při provádění kontroly konkrétně a adresně popisuje zjištěné skutečnosti do zápisu o kontrole. V dřívějších dobách bylo povinností kontrolora popisovat jak pozitivní

tak negativní skutečnosti, u těch negativních je to celkem logické, ale rozepisování pozitivních skutečností zápis o kontrole pouze protahovaly a při projednávání zápisu ani kontrolovanou osobu moc nezajímaly. Tak byl zaveden systém, že k danému bodu v zápisu stačí konstatovat vyhovuje apod., ale to jen v případě pozitivních zjištění. Vždy byla ze strany kontrolované osoby snaha o to vyhledat co provádí špatně, ale to co má správně neřešila. Při psaní zápisu musí kontrolor dbát na správné stanovování zákonných povinností. Lépe řečeno správné stanovení porušení zákonných ustanovení včetně paragrafového znění. Důležité je, aby text zápisu, který napadá porušení zákonného ustanovení byl jednoznačně definovaný a nepřipouštěl pochybnost o zjištěném stavu. Po zjištění a stanoveném porušení u kontrolovaného subjektu, kontrolor stanovuje opatření s lhůtou pro jeho splnění. U lhůty je důležité aby měla hodnotu konkrétního termínu a může být doplněna např. „a dále trvale“. Je nevhodné, dalo by se říct, že i nepřijatelné uvádět lhůty typu: „neprodleně, neodkladně, okamžitě“ tyto lhůty nejsou konkrétním datem a proto i při kontrolní dohlídce nelze tyto skutečnosti kontrolované osobě vytknout. Obdobný problém nastává při dokazování ve správním řízení.

4.4.4. Projednání zápisu

Každý zápis vytvořený při kontrolní činnosti musí být projednán. V dřívějších dobách byl systém nastaven tím způsobem, že kontroloři provedli kontrolu a poté vyrazili k subjektu na projednání zápisu. Dále přišlo období úspor a kontrolor na kontrolu vyrazit musel, ale na projednání zápisu se musel dostavit zástupce kontrolovaného subjektu na místně příslušný odbor prevence. Tudíž vždy se stavělo projednání na fyzickém kontaktu mezi kontrolorem a kontrolovaným subjektem. Využití poštovních služeb bylo pouze ve výjimečných případech.

V dnešní době je systémem nastaveno projednávání zápisu datovou schránkou, poštovními službami. Kontrolované subjekty jsou většinou právnické osoby, které mají povinnost mít zřízenou datovou schránku zákonem danou a podnikající fyzické osoby, které sice povinnost mít zřízenou datovou schránku nemají, ale někdy ji mají případně se zasílání provádí pomocí poštovních služeb. V tomto případě HZS Karlovarského kraje zasílá dvě vyhotovení zápisu s tím, že žádá o navrácení jednoho vyhotovení se stanoviskem k zápisu. V případě, že vyhotovení zápisu není vráceno považuje se na

základě doručení vrácené poštou, že subjekt byl se zápisem seznámen a tudíž se mohl k předmětné věci vyjádřit, dle interních předpisů HZS ČR se považuje za projednaný.

V případě fyzického projednání zápisu je přítomnost zástupce statutárního orgánu právnické osoby, či přítomnosti podnikající fyzické osoby bezpodmínečně nutná.

4.4.5. Řízení o námitkách

Nově se do zápisů o požární kontrolách dala možnost kontrolovanému subjektu vznést námitky proti zápisu a v případě HZS Karlovarského kraje se tyto námitky podávají na Krajském ředitelství HZS Karlovarského kraje a to ve lhůtě do 5 dní od doručení zápisu. Zdůvodněné námitky se podávají písemně, případně elektronicky s ověřeným elektronickým podpisem a to do 5 dní od doručení zápisu. Námitky řeší v první řadě kontrolující, ale to pouze v případě, že jim vyhoví. V případě že dojde k rozporu mezi kontrolujícím a kontrolovaným, řeší tyto skutečnosti služební funkcionář. Ten má tři možnosti řešení: námitkám vyhoví, částečně vyhoví, námitky zamítne. Způsob vyřízení námitek nemá formu rozhodnutí ve smyslu správního řádu. O způsobu vyřešení námitek je kontrolovaný vyrozuměn a toto je součástí dokumentace o kontrole.

4.5. Vyhodnocení strukturovaného rozhovoru k prováděnému průzkumu

V následující kapitole diplomové práce bude řešeno vyhodnocení strukturovaného rozhovoru, který byl veden s příslušníky Hasičského záchranného sboru České republiky při instruktážně metodickém zaměstnání příslušníků konaného ve dnech 13. - 15. listopadu roku 2012 ve školicím středisku Brno – Líšeň. Tohoto zaměstnání se zúčastnili zástupci jednotlivých HZS krajů z úseku prevence. Jednalo se o příslušníky zařazené na pozici vedoucí oddělení prevence, případně koordinátor na krajských ředitelstvích. Z pohledu praxe se jedná o příslušníky, kteří mají minimálně 10 let praxe u sboru, v průměru se jednalo o kolegy s 20 lety praxe. Pro strukturovaný rozhovor byla připravena osnova dotazů. Při tomto sestavování bylo cíleně nastaveno aby se jednalo informace, které nejsou možné vyčíst z ročních zpráv, ročenek apod. A dále muselo být přihlédnuto ke skutečnosti, že příslušníci zapojení do předmětného zkoumání byly na této akci bez připojení na domovskou síť, proto snaha získat konkrétní data v počtech by byla bezpředmětná. Zároveň tyto informace lze zjistit ze zmiňovaných statistik.

Metoda výzkumu pomocí strukturovaného rozhovoru, byla zvolena jako neefektivnější forma získání informací, vzhledem k počtu zúčastněných. Rozhovoru se zúčastnilo 14 zástupců HZS České republiky ze všech krajů v České republice.

Tento výzkum byl veden za účelem získání nových informací jak probíhá v jednotlivých krajích výkon státního požárního dozoru a z výsledků je patrná rozdílnost v přístupech od krajů, které řešené činnosti provádějí ve velice omezené míře v kontrastu s kraji, které jak je z výsledků evidentní, mají nastavený systém, stanovená pravidla a snáze naplňují například zásady správního řádu jako je objektivnost, předvídatelnost apod.

Celý strukturovaný rozhovor byl koncipován jako co možná nejjednodušší a nejméně namáhavý pro dotazované, ale zároveň s co nejvyšší vypovídající hodnotou pro tazatele.

Stupnice - pro vyhodnocení dotazů byla stanovena stupnice pro vyhodnocení četnosti využití za sledované období:

- 1 - často užívané
- 2 - užívané
- 3 - užívané méně

4.6. První kapitola strukturovaného rozhovoru

4.6.1. První část strukturovaného rozhovoru ke kontrolní činnosti PO a PFO

Dotaz: „Seřadte způsoby možných rozhodnutí správních deliktů/přestupků na úseku požární ochrany dle četnosti využití ve Vašem kraji u řízení navazujících na kontrolní činnost:“

Tabulka č. 1 dotaz ke kontrolní činnosti ve vztahu k vyhodnocení dotazu k vyšetřování požárů ve vztahu k právníckým a podnikajícím fyzickým osobám

	vydání příkazu na místě
	vydání příkazu na základě příkazního řízení (zjednodušená forma správního řízení)
	vydání rozhodnutí v rámci správního řízení s ústním projednáním

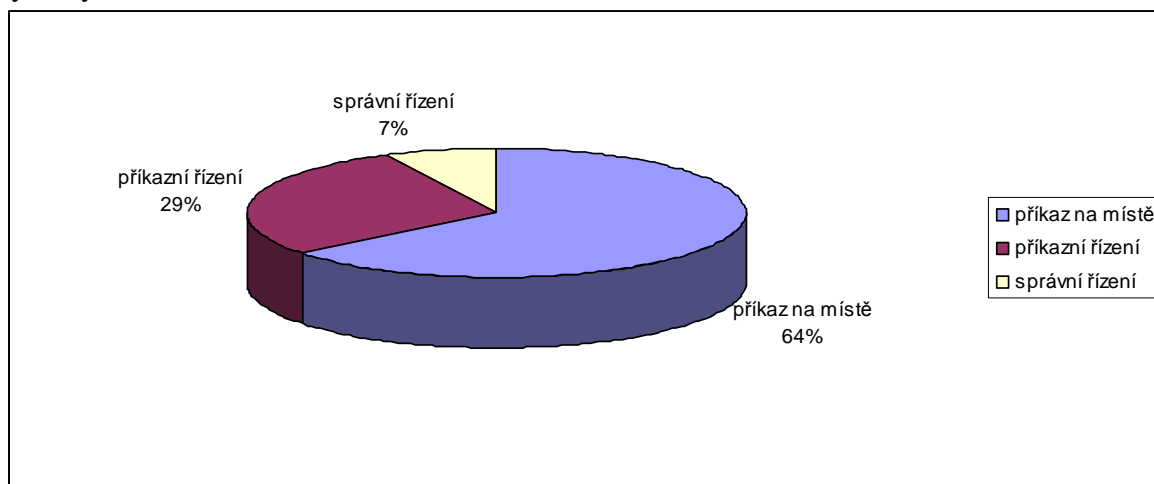
Zdroj: Vlastní

Tabulka č. 2 vyhodnocení dotazu ke kontrolní činnosti ve vztahu k vyhodnocení dotazu k vyšetřování požárů ve vztahu k právníckým a podnikajícím fyzickým osobám

	KVK	PLK	PR	KHK	PAK	OLK	JHK	MSK	ZLK	VYK	LIB	JCK	SCK	USK
příkaz na místě	1	2	2	2	1	2	1	1	1	1	1	3	1	1
příkazní řízení	2	1	1	1	2	1	2	2	2	2	2	2	2	2
správní řízení	3	3	3	3	3	3	3	2	3	3	3	1	3	3

Zdroj: Vlastní

Graf č. 1 grafické znázornění vyhodnocení dotazu ke kontrolní činnosti ve vztahu k vyhodnocení dotazu k vyšetřování požárů ve vztahu k právníckým a podnikajícím fyzickým osobám

Zdroj: Vlastní

4.6.2. Druhá část strukturovaného rozhovoru k vyšetřování požárů PO a PFO

V druhé části je nastaven obdobný dotaz, ale pro oblast vyšetřování požárů a výsledek je poměrně pozoruhodný:

Dotaz: „Seřaďte způsoby možných rozhodnutí správních deliktů/přestupků na úseku požární ochrany dle četnosti využití ve Vašem kraji u řízení navazujících na vyšetřování požárů u právníckých a podnikajících fyzických osob:“

Tabulka č. 3 dotaz k vyšetřování požárů ve vztahu právníckým a podnikajícím fyzickým osobám

vydání příkazu na místě
vydání příkazu na základě příkazního řízení (zjednodušená forma správního řízení)
vydání rozhodnutí v rámci správního řízení s ústním projednáním

Zdroj: Vlastní

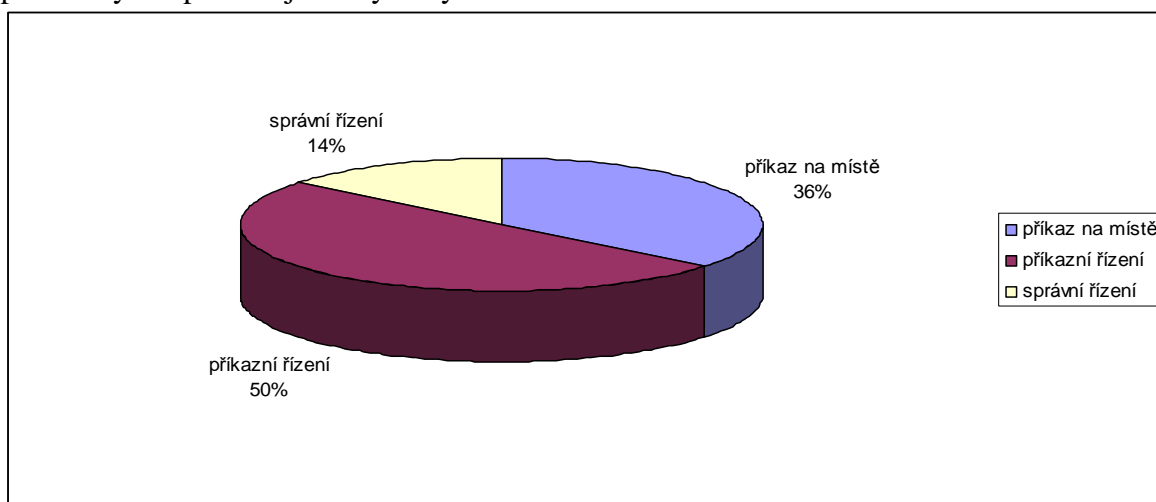
Tabulka č. 4 vyhodnocení dotazu k vyšetřování požárů ve vztahu k právníckým a podnikajícím fyzickým osobám

vyšetřování požárů u PO a PFO

	KVK	PLK	PRA	KHK	PAK	OLK	JHK	MSK	ZLK	VYK	LIB	JCK	SCK	USK
příkaz na místě	2	2	2	2	1	2	1	2	1	1	2	3	2	1
příkazní řízení	1	3	1	1	2	1	2	1	3	2	1	2	1	2
správní řízení	3	1	3	3	3	3	3	3	2	3	3	1	3	3

Zdroj: Vlastní

Graf č. 2 grafické znázornění vyhodnocení dotazu k vyšetřování požárů ve vztahu k právníckým a podnikajícím fyzickým osobám

Zdroj: Vlastní

4.6.3. Třetí část strukturovaného rozhovoru vyšetřování požárů u fyzických osob

Ve třetí části je dotaz nastaven obdobně, ale směřuje k fyzickým osobám:

Dotaz: „Seřadte způsoby možných rozhodnutí správních deliktů/přestupků na úseku požární ochrany dle četnosti využití ve Vašem kraji u řízení navazujících na vyšetřování požárů u fyzických osob:“

Tabulka č. 5 dotaz k vyšetřování požárů ve vztahu k fyzickým osobám

	uložení blokové pokuty
	vydání příkazu na základě příkazního řízení (zjednodušená forma přestupkového řízení)
	vydání rozhodnutí v rámci přestupkového řízení s ústním projednáním

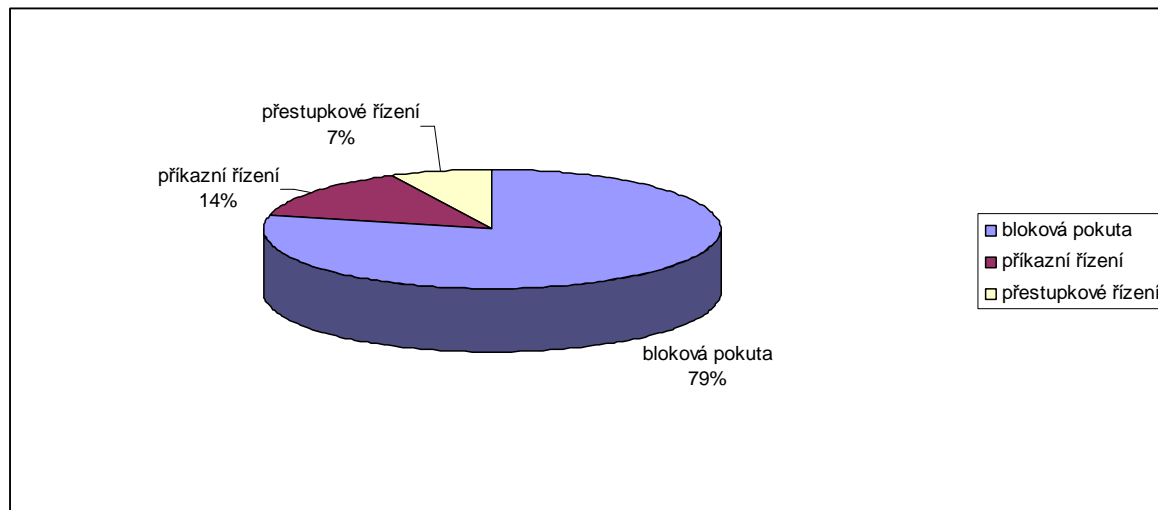
Zdroj: Vlastní

Tabulka č. 6 vyhodnocení dotazu k vyšetřování požárů ve vztahu k fyzickým osobám

	KVK	PLK	PRA	KHK	PAK	OLK	JHK	MSK	ZLK	VYK	LIB	JCK	SCK	USK
bloková pokuta	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	2	1	1	1
příkazní řízení	2	2	2	2	2	1	2	2	2	2	1	3	2	2
přestupkové řízení	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	3	3

Zdroj: Vlastní

Graf č. 3 grafické znázornění vyhodnocení dotazu ke k vyšetřování požárů ve vztahu k FO

Zdroj: Vlastní

4.6.4. Vyhodnocení první kapitoly strukturovaného rozhovoru

Ze získaných dat je pozoruhodné zjištění, že u právnických a podnikajících fyzických osob v případě řízení navazujících na kontrolní činnost oproti vyšetřování požárů převažuje forma „rozhodnutí“ příkaz na místě ve smyslu §150 SŘ a to poměrně velkým rozdílem řádově dvojnásobně. Nejméně užívaným rozhodnutím v této kategorii je rozhodnutí vycházející z klasického správního řízení vedeného s ústním projednáním. Tento stav vzniká z nutnosti vedení ústního projednání, zvaní dotčených osob k tomuto úkonu a celkově zdlouhavému postupu. Z tohoto důvodu je snahou příslušníků k této variantě přistupovat opravdu v nejzávažnějších případech s vyšším počtem pochybení případně u zásadních pochybení, kdy je jednáním ohroženo vyšší množství osob, případně doba protiprávního jednání je dlouhá a samozřejmě v případech, kdy právnická nebo podnikající fyzická osoba nedbala předchozího upozornění formou nižší sankce.

V případě fyzických osob v návaznosti na vyšetřování požárů vede vyřízení formou blokové pokuty. Tento systém má své výhody, ale i nevýhody. Výhodou je jednoznačně

okamžité potrestání určené osoby, částečnou nevýhodou je maximální výše, která je dle právních předpisů platných v České republice nastavena na 1000,- Kč. Příkazní řízení bez ústního projednání je na druhém místě a přistupuje se k němu v případech, kdy při jednání fyzické osoby vznikne vyšší škoda. Zde je právními předpisy nastavena nejvyšší přípustná hranice do 4 000,- Kč.

A poslední částí je přestupkové řízení s ústním projednáním. K tomuto postupu se přistupuje v případech, kdy se jedná o obzvláště závažné pochybení, případně určená osoba se odvolává v případě příkazního řízení.

Návrh opatření: Od počátku roku 2013 jsou v platnosti nové blokové pokuty pro právnické a podnikající fyzické osoby, které slouží, jako obdoba příkazu na místě ve smyslu § 150 SŘ. Bylo by vhodné v rámci HZS České republiky provést školení vztažené, k jejich užívání a zároveň by se mohla provést diskuze nad ukládanou výší pokuty. Právní úpravou jsou jasně nastavené mantinely, ale jde o skutečnosti, kdy za obdobný prohřešek dostávají dotčené osoby v různých krajích různé sankce. Právní úpravou je nastavena možnost správního uvážení orgánu, ale není možné, aby se například zahoření sazí řešilo v jednom kraji domluvou, jinde blokovou pokutou ve výši 500,-Kč a jsou i kraje, kde zahoření sazí v komíně znamená 1 000,-Kč pokuty. Saze hoří všude stejně a k zahoření dochází z důvodu porušení jedné povinnosti.

4.7. Druhá kapitola strukturovaného rozhovoru

4.7.1. Zadání druhé kapitoly

V druhé kapitole strukturovaného rozhovoru je řešen dotaz:

„Seřadte tři nejčastější důvody pro odložení (nezahájení) řízení o přestupcích na úseku PO ve Vašem kraji:“

jestliže osoba dotčená:

Tabulka č. 7 dotaz k nejčastějším důvodům pro odložení, případně ne zahájení řízení na úseku PO

	používá výsad a imunit dle zvláštního zákona, či mezinárodního práva
	v době přestupku nedovršila patnáctý rok nebo trpěla duševní poruchou, pro kterou nemohla rozpoznat, že porušuje zákon, nebo ovládat své jednání
	zemřela před zahájením jednání

nebo jestliže:

	došlé oznámení neodůvodňuje k zahájení řízení
	o skutku se koná jiné trestní stíhání nebo řízení u jiného příslušného správního orgánu
	o skutku již bylo rozhodnuto
	odpovědnost za přešupek zanikla
	návrh na zahájení byl podán opožděně
	se nezjistí do 60 dnů ode dne, kdy se o přestupku dozvěděl, skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě.

Zdroj: Vlastní

Tabulka č. 8 vyhodnocení dotazu k nejčastějším důvodům pro odložení, případně nezahájení řízení na úseku PO

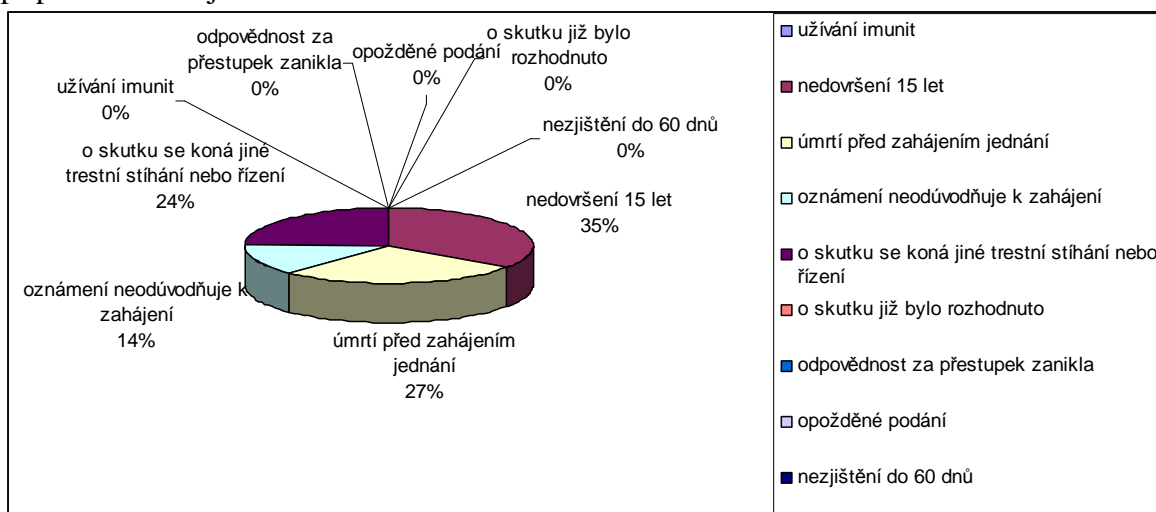
	KVK	PLK	HL.M.	KHK	PAK	OLK	JHK
			Praha				
užívání imunit	3	3	3	3	3	3	3
nedovršení 15 let	1	1	1	1	1	1	1
úmrť před zahájením jednání	2	2	2	2	2	2	2
oznámení neodůvodňuje k zahájení	4	4	4	4	4	5	4
o skutku se koná jiné trestní stíhání nebo řízení	2	2	2	3	3	3	3
o skutku již bylo rozhodnuto	5	5	5	5	5	4	5
odpovědnost za přešupek zanikla	3	3	3	2	2	2	2
opožděné podání	6	6	6	6	6	6	6
nezjištění do 60 dnů	1	1	1	1	1	1	1

Pokračování tabulky

	MSK	ZLK	VYK	LIB	JCK	SCK	USK
užívání imunit	0	3	0	0	3	3	0
nedovršení 15 let	0	1	1	3	1	1	1
úmrť před zahájením jednání	0	2	0	0	2	2	0
oznámení neodůvodňuje k zahájení	2	1	3	2	2	2	3
o skutku se koná jiné trestní stíhání nebo řízení	0	3	2	0	3	3	1
o skutku již bylo rozhodnuto	0	4	0	0	4	4	2
odpovědnost za přešupek zanikla	3	5	0	0	5	5	4
opožděné podání	0	6	0	0	6	6	0
nezjištění do 60 dnů	1	2	0	1	1	1	0
nezjištění do 60 dnů	1	2	0	1	1	1	0

Zdroj: Vlastní

Graf č. 4 grafické znázornění vyhodnocení dotazu k nejčastějším důvodům pro odložení, případně nezahájení řízení na úseku PO

Zdroj: Vlastní

4.7.2. Vyhodnocení druhé kapitoly:

Zde je patrné, že s velkou částí nabízených možností se příslušníci HZS České republiky v běžném výkonu ve sledovaném období nesetkávali. V oblastech, se kterými se setkávali vede nedovršení věku 15 let, v pořadí druhým důvodem je úmrť dotčené osoby před zahájením jednání smutné v tomto případě je, že tyto osoby umírají buď přímo na místě události, případně následně do týdne od hospitalizace na specializovaném pracovišti. Dalším důvodem je, že o skutku se koná jiné řízení nebo trestní stíhání v této kategorii má největší zástup trestní stíhání vedené ze strany Policie ČR ve věci úmyslného jednání nejčastěji žhářství. Poslední kategorií je, že oznámení neodůvodňuje k zahájení řízení, zde se jedná poměrně často o věcnou nepříslušnost, případně nenaplnění skutkové podstaty správního deliktu.

4.8. Třetí kapitola strukturovaného rozhovoru

Třetí část strukturovaných rozhovorů byla věnována nejčastějším skutkovým podstatám správních deliktů a přešůpkům na úseku požární ochrany.

Dotaz: „Jmenujte tři nejčastější skutkové podstaty správního deliktu/přešůpky na úseku PO ve Vašem kraji.“

Kapitola je rozdělena do tří částí:

- Podnikající fyzické a právnické osoby při výkonu kontrolní činnosti
- Podnikající fyzické a právnické osoby při výkonu vyšetřování požárů
- Fyzické osoby při vyšetřování požárů

4.8.1. Podnikající fyzické a právnické osoby při výkonu kontrolní činnosti

V této oblasti byly na základně vyhodnocení strukturovaných rozhovorů stanoveny jako nejčastější správní delikty na úseku požární ochrany následující ustanovení zákona o PO. Právnické nebo podnikající fyzické osoby se správního deliktu dopustí tím, že

- *„neprovádí pravidelně kontrolu dodržování předpisů o požární ochraně a plnění příkazů, zákazů a pokynů týkajících se požární ochrany nebo neodstraňuje zjištěné závady“⁶¹*
- *„nezabezpečí v potřebném množství a druzích požární techniku, věcné prostředky požární ochrany nebo požárně bezpečnostní zařízení nebo tyto neudrží v provozuschopném stavu anebo u vyhrazené požární techniky, věcných prostředků požární ochrany nebo požárně bezpečnostních zařízení používá neschválené druhy“⁶²*
- *„neprovede ve stanovené lhůtě opatření uložená k odstranění zjištěných nedostatků“⁶³*

4.8.2. Podnikající fyzické a právnické osoby při výkonu zjišťování příčin požáru

V této části byly zjišťovány správní delikty při zjišťování příčin požárů. Právnické nebo podnikající fyzické osoby se správního deliktu dopustí tím, že:

⁶¹ § 76 odst. 1 písm. b) zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů

⁶² § 76 odst. 1 písm. f) zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů

⁶³ § 76 odst. 2 písm. h) zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů

- „*neoznámí bez odkladu územně příslušnému hasičskému záchrannému sboru kraje vznik požáru při činnostech, které provozuje, nebo v prostorách, které vlastní nebo užívá*“⁶⁴
- „*nedodrží stanovené podmínky požární bezpečnosti provozovaných činností, technologických postupů nebo zařízení anebo nezabezpečuje údržbu a opravy technických a technologických zařízení způsobem a ve lhůtách stanovených technickými podmínkami nebo výrobcem zařízení*“⁶⁵
- „*nedodrží návody a technické podmínky výrobce nebo obchodní organizace vztahující se k požární bezpečnosti*“⁶⁶

4.8.3. Fyzické osoby ve vztahu k zjišťování příčin požárů

Závěr kapitoly je věnován přestupkům na úseku požární ochrany při zjišťování příčin požárů:

Fyzická osoba se přestupku na úseku požární ochrany dopustí tím, že:

- „*poruší zásady bezpečného provozu tepelných, elektrických, plynových a jiných spotřebičů a komínů*“⁶⁷
- „*nedodrží zásady požární bezpečnosti při používání otevřeného ohně nebo jiného zdroje zapálení*“⁶⁸
- „*způsobí svým jednáním požár, nejde-li o trestný čin*“⁶⁹

⁶⁴ § 76 odst. 1 písm. h) zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů

⁶⁵ § 76 odst. 1 písm. k) zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů

⁶⁶ § 76 odst. 2 písm. l) zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů

⁶⁷ § 78 odst. 1 písm. d) zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů

⁶⁸ § 78 odst. 1 písm. l) zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů

⁶⁹ § 78 odst. 1 písm. r) zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů

4.8.4. Vyhodnocení třetí kapitoly

V této části strukturovaného rozhovoru příslušníci vyplnili nejčastější skutkové podstaty, se kterými se během výkonu státního požárního dozoru ve svém správním území nejčastěji setkávají.

4.9. Čtvrtá kapitola strukturovaného rozhovoru

4.9.1. Zadání čtvrté kapitoly

Čtvrtá kapitola strukturovaného rozhovoru řeší přijetí trestu určenou osobou

Dotaz: „Nejčastější důvod pro akceptaci rozhodnutí/použití řádného opravného prostředku ze strany oprávněné osoby:“

Tabulka č. 9 dotaz k nejčastějším důvodům pro akceptaci rozhodnutí použití řádného opravného prostředku ze strany oprávněné osoby

	nesouhlasí, že se dopustila deliktu
	souhlasí s porušením, ne s vyšší sankce
	souhlasí s porušením, ale nesouhlasí s odůvodněním
	souhlasí a rozhodnutí akceptuje
	jiný důvod...

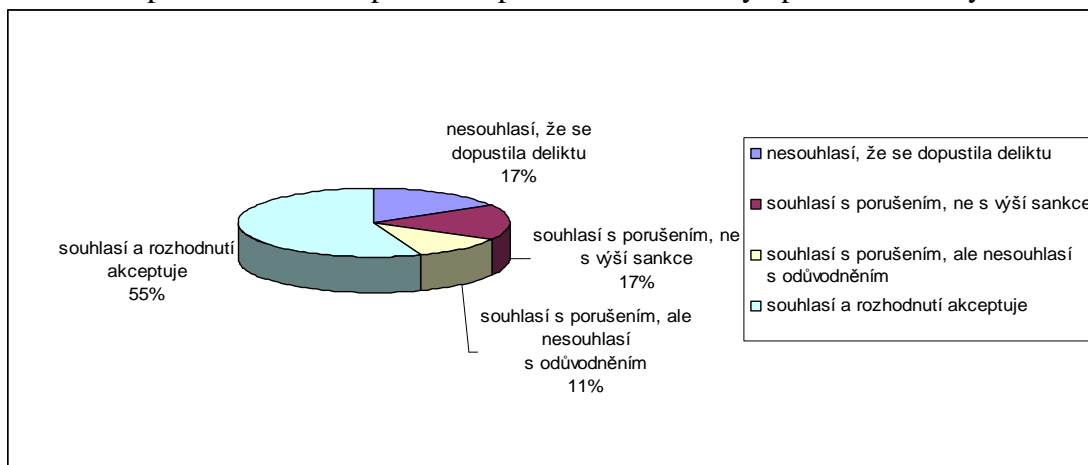
Zdroj: Vlastní

Tabulka č. 10 vyhodnocení dotazu k nejčastějším důvodům pro akceptaci rozhodnutí použití řádného opravného prostředku ze strany oprávněné osoby

	K V K	P L K	HL.M. Praha	K H K	P A K	O L K	J H K	M S K	Z L K	V Y K	LI B	JC K	S C K	U S K
nesouhlasí, že se dopustila deliktu	3	3	3	3	4	4	4	2	2	1	3	2	3	1
souhlasí s porušením, ne s vyšší sankce	2	2	2	2	2	3	3	1	3	2	2	3	1	2
souhlasí s porušením, ale nesouhlasí s odůvodněním	4	4	4	4	3	2	2	0	4	3	0	4	4	3
souhlasí a rozhodnutí akceptuje	1	1	1	1	1	1	1	3	1	4	1	1	2	4
jiný důvod	5	5	5	5	5	5	5	0	0	5	0	5	5	5

Zdroj: Vlastní

Graf č. 5 grafické znázornění vyhodnocení dotazu k nejčastějším důvodům pro akceptaci rozhodnutí použití řádného opravného prostředku ze strany oprávněné osoby

Zdroj: Vlastní

4.9.2. Vyhodnocení čtvrté části strukturovaného rozhovoru

Z této části strukturovaného rozhovoru k diplomové práci je patrné, že více jak polovina sankcionovaných osob souhlasí a rozhodnutí akceptuje. Na druhém místě skončily osoby, které souhlasí s porušením, ale nesouhlasí s výší sankce a zároveň osoby, které nesouhlasí, že se dopustily deliktu na úseku požární ochrany. Tento stav je do jisté míry zarážející. Osoba v případě sankce by měla být seznámena s tím, co porušila, za co dostává sankci v uvedené výši a mělo by proběhnout důkazní řízení, kde by měly být skutečnosti dotčené osobě vysvětleny. Poslední kategorií je, že osoba souhlasí s porušením, ale nesouhlasí s odůvodněním a zde se dostáváme do obdobné situace jako u předchozího bodu, kde záleží na práci orgánu státní správy, který řízení vede aby důkladným způsobem vysvětlit a odůvodnil co ho k danému rozhodnutí vede.

4.10. Pátá kapitola strukturovaného rozhovoru

4.10.1. Zadání páté kapitoly

Poslední část strukturovaného rozhovoru vyhodnocuje nejefektivnější formu postihu, kterou je možné aplikovat v dnešní době a dále dává možnost příslušníkům vykonávající státní požární dozor vyjádřit se a navrhnout nějakou formu, která není v dnešních právních předpisech vedená.

Dotaz: “Určete nejefektivnější formu postihu právnických osob a podnikajících fyzických osob na úseku PO, které nabízí právní předpisy. Pokud považujete stávající formy postihů za nedostatečné, jmenujte takovou formu postihu, kterou by dle Vašeho názoru bylo vhodné zavést.“

4.10.2. Vyhodnocení páté části

V této části strukturovaného rozhovoru se názorným způsobem ukázalo, že přísloví „jiný kraj jiný mrav“ je naplněno v maximální své podobě. Je patrné, že kraje, které využívají ve větší míře příkazy na místě ve smyslu § 150 SŘ navrhují nebo s povděkem přijímají formu blokových pokut pro právnické a podnikající fyzické osoby. Ostatní kraje nic nového nenavrhlí a uváděli spokojenost nad stávajícím stavem. V případě příkazů na místě je v dnešní době situace do určité míry poměrně komplikovaná. Nikoliv z hlediska aplikace zákona, ale z pohledu vybavení příslušníka, aby mohl příkaz na místě vystavit. U HZS Karlovarského kraje se tato forma ve většině případů využívá při kontrolních akcích se zapojením většího počtu kontrolorů. Kontroloři provádějí v dané lokalitě například tržiště, výkon státního požárního dozoru formou kontroly dodržování povinností na úseku požární ochrany. V tomto případě bývají podnikající fyzické osoby u stánku případně někde v blízkém okolí. Proto je možné zápis z kontroly na místě projednat a následně v případě porušení dotčenou osobu odvést na určené místo, kde jiný příslušník uděluje sankce za zjištěná pochybení. Tento příslušník ke své práci potřebuje notebook, přenosnou tiskárnu, razítka, prostor pro práci, zdroj elektrické energie atd. To znamená formu mobilní kanceláře, někdy jsou při těchto akcích využívány vozidla Policie České republiky, které má tyto vozy k dispozici.

V ostatních případech se využívají prostředky Hasičského záchranného sboru Karlovarského kraje, ale zde dochází mírnému problému. HZS Karlovarského kraje nedisponuje obdobnou technikou jakou má Policie ČR. U HZS Karlovarského kraje se využívá týlový kontejner což znamená nákladní automobil – nosič kontejneru, který přiveze předmětný kontejner na určené místo. Zde bývá problém s logistikou a následně s umístěním kontejneru. A druhou variantou mobilní kanceláře je běžný osobní automobil, do kterého se přidá pouze měnič napětí. Tímto komplikovaným způsobem se provádí ukládání příkazů na místě, ale tento způsob má svou nespornou výhodu, že určená osoba

na místě uhradí sankci a tím je záležitost mezi určenou osobou a HZS Karlovarského kraje vyřešena. Není potřeba nějaké následné zvaní osob, doručování zásilek apod.

Z toho důvodu HZS Karlovarského kraje s povděkem přivítal blokové pokuty pro podnikající fyzické a právnické osoby, které celý proces neuvěřitelným způsobem zjednoduší. Tyto blokové pokuty jsou v platnosti od počátku roku 2013. Ukládání těchto pokut probíhá obdobným způsobem jako ukládání blokových pokut fyzickým osobám. Po projednání zápisu se rukou vyplní předtištěný bloček, kdy jeden útržek se dává sankcionované osobě a druhý zůstává příslušníkovi, který ho společně s finanční hotovostí odevzdává do pokladny HZS Karlovarského kraje.

5. Závěr

Celkovým zhodnocení celé problematiky dojdeme k závěrů, že výkon státního požárního dozoru je v České republice na velice dobré úrovni, co do vzdělanosti, vybavenosti a odborné znalosti osob provádějících tuto činnost. Také způsob průběžného vzdělávání a výcviku je dobře propracovaný a umožňuje zainteresovaným osobám osvojit si modernější a účinnější metody odpovídající vědeckému pokroku, které vedou k zajištění cíle, tedy požární bezpečnosti ve všech souvislostech. Za nedostatek, který výrazně ovlivňuje celkový stav požární ochrany, je bezesporu zastaralost legislativy upravující požární ochranu, zejména pak samotný zákon o požární ochraně. Již podle data jeho vydání, tedy roku 1985, je zřejmé, že nemůže reagovat na pokrok a nové trendy. V průběhu let sice zákon zaznamenal několik novelizací, ale vždy se jednalo spíše o reakci na úpravu jiné právní normy.

Návrhy na úpravu stávajícího zákona o požární ochraně, které jsou v této diplomové práci popsány, by mohly vést k nastavení rovného postavení osob vykonávajících stejné činnosti a zvýšit efektivitu práce příslušníků vykonávajících tak výrazně specializovaný obor, kterým výkon státního požárního dozoru zcela jistě je.

Je bez pochyby, že navrhované řešení není zcela ideální. Za ideální by mohlo být považováno přijetí zcela nového zákona o požární ochraně, který by respektoval veškeré společenské změny, vývoj v oblasti obchodních společností a převzal legislativní procesy z moderních právních předpisů. Za současných politických podmínek je takové řešení velice málo pravděpodobné a také finančně náročné. Navrhovaná řešení by v omezené míře mohla stávající stav narovnat bez výrazných finančních nákladů a naopak by mohly některé finanční prostředky ušetřit.

V konečném efektu by navrhovaná řešení přinesla společnosti efektivnější způsob výkonu státního požárního dozoru a tedy vyšší ochranou společnosti před požáry. Zde je nutné si uvědomit, že státní požární dozor a jeho důsledný výkon skutečně chrání životy, zdraví a majetek občanů a není jen represivním nástrojem státu určeným k vybírání pokut.

6. Seznam použitých zdrojů

- ČERVENÝ, Zdeněk, ŠLOUF, Václav. *Přestupkové právo: Komentář k zákonu o přestupcích včetně textu souvisejících předpisů*, 2007. vyd. Praha: Linde Praha, 2011. ISBN 978-80-7201-651-8.
- FOLTAS, Tomáš, HLOUCH, Lukáš. *Základy správního procesu*. Brno. Václav Klemm – Vydavatelství a nakladatelství, 2009. 239 s. ISBN 978-80904083-1-9.
- HENDRYCH, Dušan a kolektiv. *Správní právo: Obecná část*. 2006. vyd. Praha: C.H. Beck, 2006. ISBN 80-7179-442-2.
- HORZINKOVÁ, Eva, KUČEROVÁ, Helena, *Zákon o přestupcích s komentářem a judikaturou a přehled zákonů obsahujících skutkové podstaty přestupků*. 2. vydání podle právního stavu účinného k 1.11.2011, Praha: Leges, 2011. 480s ISBN 978-80-87212-94-3.
- SLÁDEČEK, Vladimír, *Obecní správní právo*, vyd. Praha: ASPI – WOLTERS KLUWER, 2009. ISBN 987-80-7357-382-9.
- KRATOCHVÍL, Václav, NAVRÁTILOVÁ, Šárka, KROTCHVÍL, Michal. *Stavby a požárně bezpečnostní zařízení: Malá encyklopedie požární bezpečnosti objektů a technologií*. 2010. vyd. Praha: MV - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2010. 1. ISBN 978-80-86640-53-2.
- MATES, Pavel, a kolektiv, *Základy správního práva trestního*, vyd. 4, Praha C.H.Beck v Praze roku 2008. 202s. ISBN 978-807179-806-4.
- ONDRUŠ Radek. *Správní řád: nový zákon s důvodovou zprávou a poznámkami*. 2005. vyd. Praha: Linde Praha, 2005. ISBN 80-7201-523-0.
- SVOBODA, Ivo, SCHELLE, Karel, SCHIELLEOVÁ, Ilona, VIČAR, Radim. *Základy správního práva a veřejné správy*. Ostrava: KEY Publishing s.r.o., 2008. 204s. ISBN 978-80-87071-76-2.
- SVOBODA, Ivo, VIČAR, Radim. *Kapitoly ze správního práva*. vyd. 1, Ostrava: KEY Publishing s.r.o., 2007, 232 s. ISBN 978-80-87071-32-8
- PEKÁR, Silvestr, Vasil, a kolektiv. *Zjišťování příčin požárů: V rámci státního požárního dozoru*. 2011. vyd. Frýdek - Místek: SPBI v Ostravě, 2005. ISBN 978-80-7385-107-1.
- zákon č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů ve znění pozdějších předpisů.

- zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů.
- zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.
- zákon č. 200/1990 Sb., přestupkový zákon, ve znění pozdějších předpisů.
- zákon č. 552/1991 Sb., o statní kontrole, ve znění pozdějších předpisů.
- zákon č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky.
- vyhláška ministerstva vnitra č. 23/2008 Sb., o technických podmínkách požární ochrany staveb, ve znění pozdějších předpisů.
- vyhláška ministerstva vnitra č. 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru: (vyhláška o požární prevenci).
- vyhláška ministerstva vnitra č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany (vyhláška o požární represi).
- nařízení vlády č. 91/2010 Sb., o podmínkách požární bezpečnosti při provozování komínů kouřovodů a spotřebičů paliv.
- rozhodnutí Nejvyšší správní soud 1As 131/2011-62 ze dne 4.1.2012
- HZS Karlovarského kraje, Karlovy Vary – Dvory. POKYN ŘEDITELE HZS KARLOVARSKÉHO KRAJE - ze dne 31.1.2013 č. 4 Organizační řád HZS Karlovarského kraje
- HZS Karlovarského kraje, Karlovy Vary – Dvory. POKYN ŘEDITELE HZS KARLOVARSKÉHO KRAJE - ze dne 30.11.2012 č. 76 Postup HZS Karlovarského kraje při zjišťování příčin požárů.
- HZS Karlovarského kraje, Karlovy Vary – Dvory. POKYN ŘEDITELE HZS KARLOVARSKÉHO KRAJE - ze dne 30.11.2012 č. 74 postup HZS Karlovarského kraje při provádění řízení dle zákona o přestupcích a dle správního řádu v oblasti kontrolní činnosti a ZPP.

7. Seznam tabulek

Tabulka č. 1 dotaz ke kontrolní činnosti ve vztahu k právníckým a podnikajícím fyzickým osobám

Tabulka č. 2 vyhodnocení dotazu ke kontrolní činnosti ve vztahu k právníckým a podnikajícím fyzickým osobám

Tabulka č. 3 dotaz k vyšetřování požárů ve vztahu k právníckým a podnikajícím fyzickým osobám

Tabulka č. 4 vyhodnocení dotazu k vyšetřování požárů ve vztahu k právníckým a podnikajícím fyzickým osobám

Tabulka č. 5 dotaz k vyšetřování požárů ve vztahu k fyzickým osobám

Tabulka č. 6 vyhodnocení dotazu k vyšetřování požárů ve vztahu k fyzickým osobám

Tabulka č. 7 dotaz k nejčastějším důvodům pro odložení, případně nezahájení řízení na úseku PO

Tabulka č. 8 vyhodnocení dotazu k nejčastějším důvodům pro odložení, případně nezahájení řízení na úseku PO

Tabulka č. 9 dotaz k nejčastějším důvodům pro akceptaci rozhodnutí použití řádného opravného prostředku ze strany oprávněné osoby

Tabulka č. 10 vyhodnocení dotazu k nejčastějším důvodům pro akceptaci rozhodnutí použití řádného opravného prostředku ze strany oprávněné osoby

8. Seznam grafů

Graf č. 1 grafické znázornění vyhodnocení dotazu ke kontrolní činnosti ve vztahu k právníckým a podnikajícím fyzickým osobám

Graf č. 2 grafické znázornění vyhodnocení dotazu ke k vyšetřování požárů ve vztahu k právníckým a podnikajícím fyzickým osobám

Graf č. 3 grafické znázornění vyhodnocení dotazu ke k vyšetřování požárů ve vztahu k FO

Graf č. 4 grafické znázornění vyhodnocení dotazu k nejčastějším důvodům pro odložení, případně nezahájení řízení na úseku PO

Graf č. 5 grafické znázornění vyhodnocení dotazu k nejčastějším důvodům pro akceptaci rozhodnutí použití řádného opravného prostředku ze strany oprávněné osoby

9. Přílohy

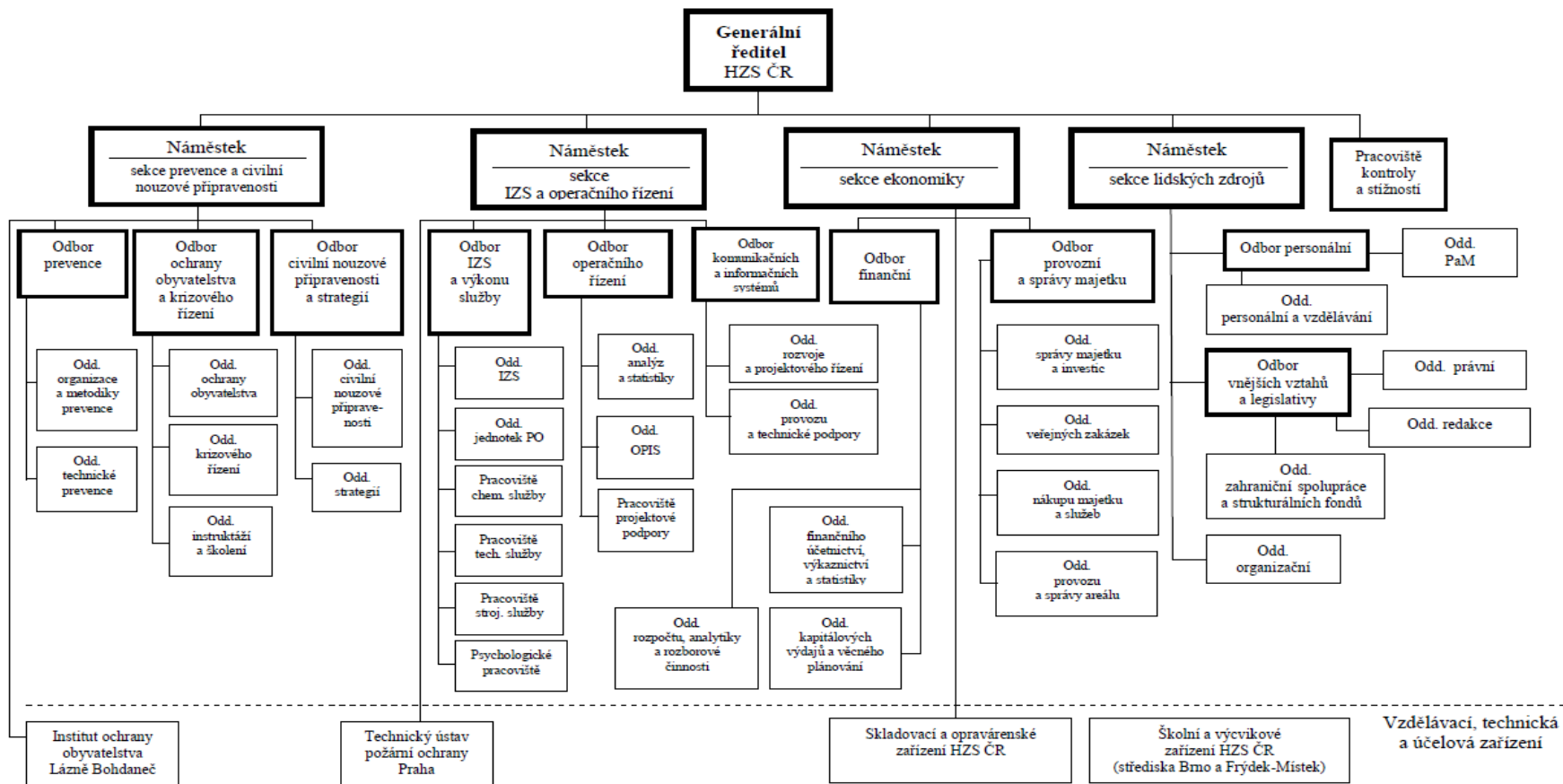
Příloha č. 1 Schéma organizační struktury MV- Generálního ředitelství HZS ČR

Příloha č. 2 Schéma organizační struktury HZS Karlovarského kraje

Příloha č. 3 Zápis o tematické kontrole dodržování povinností na úseku požární ochrany

Příloha č. 1 Schéma organizační struktury MV- Generálního ředitelství HZS ČR

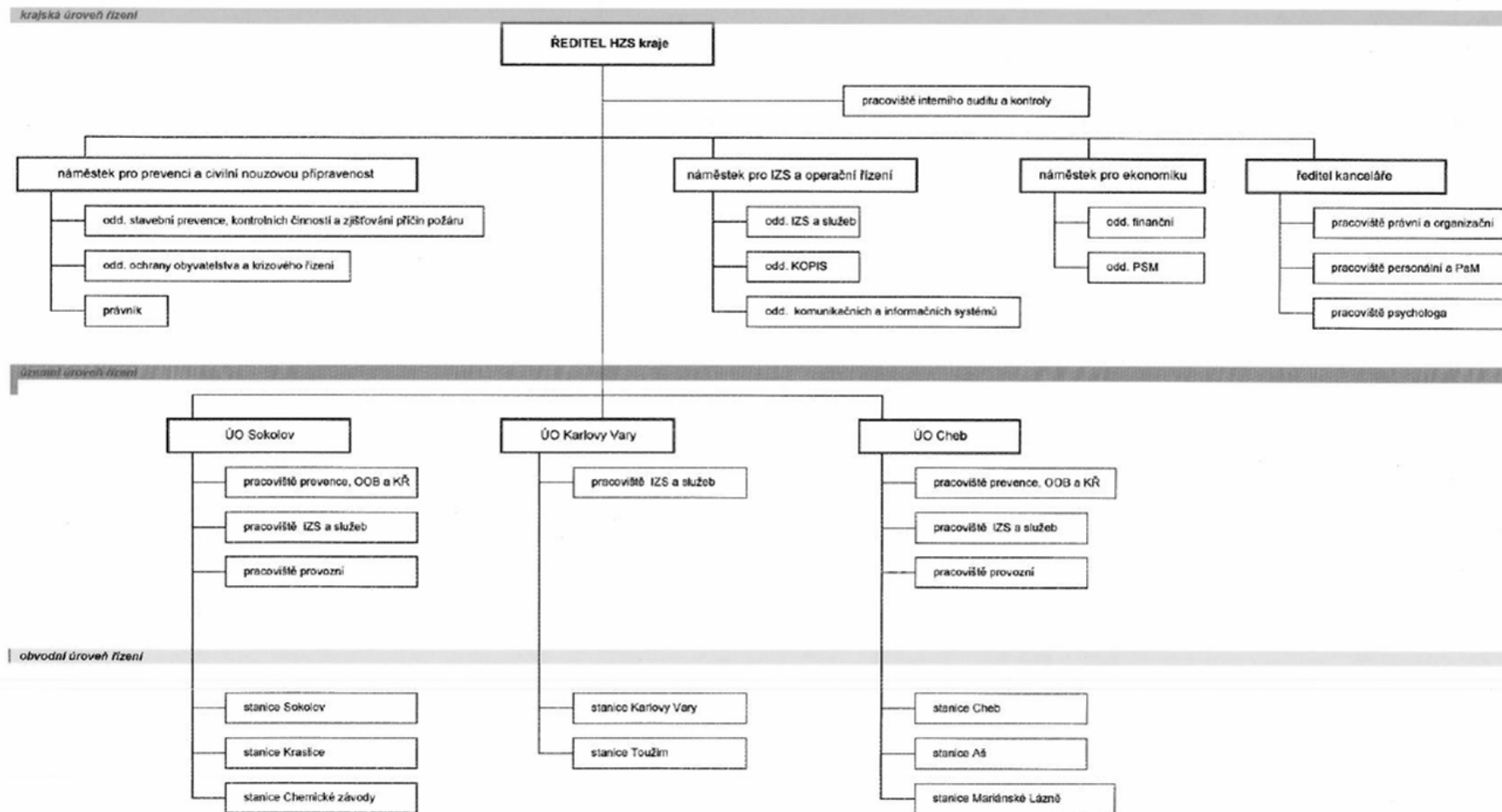
Schéma organizační struktury MV-generálního ředitelství HZS ČR
(stav k 1.12.2012)

Zdroj: Sběrka interních aktu Generálního ředitele ze dne 20.12.2011- Organizační řád MV-Generálního ředitelství HZS ČR

Příloha č. 2 Schéma organizační struktury HZS Karlovarského kraje

Příloha Organizačního řádu HZS Karlovarského kraje

Zdroj: Pokyn ředitele HZS Karlovarského kraje ze dne 31.1.2013 Organizační řád HZS Karlovarského kraje

Příloha č. 3 Zápis o tematické kontrole dodržování povinností na úseku požární ochrany

Hasičský záchranný sbor Karlovarského kraje

Závodní 205, 360 06 Karlovy Vary

č.j. HSKV-....-.../2013 –PCNP

Karlovy Vary dne.....2013

Počet listů: 4

Přílohy: 0

Z á p i s

o tematické kontrole dodržování povinností stanovených předpisy o požární ochraně
provedené dne

..... 2013

zpracovaný dle ustanovení § 31 odst. 2 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve
znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o PO“)

Kontrolovaný subjekt:

.....

.....

IČ :

Kontrolované provozy:

.....

.....

Kontrolu provedl:

.....

Kontroly se zúčastnil :

.....

Tematická kontrola byla provedena ve smyslu ustanovení § 31 odst. 1 písm. a) a h) zákona o PO a § 45 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (vyhláška o požární prevenci).

Příslušníci provádějící požární kontrolu se prokázali služebním průkazem a pověřením ke kontrole v souladu se zákonem č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů.

Cílem kontroly bylo prověřit dodržování povinností stanovených předpisy o požární ochraně u oprávněných osob provozujících činnosti v prostorách tržnic.

I.

Fyzickou kontrolou a jednáním s osobami, které se zúčastnily požární kontroly bylo zjištěno:

1. Vytváření podmínek pro hašení požárů a pro záchranné práce

- 1.1. Označení čísla tísňového volání nebo zpracování požárních poplachových směrnic
- 1.2. Přístup a provozuschopnost spojovacích prostředků
- 1.3. Trvale volné průjezdové šířky příjezdových komunikací k objektům, nástupním plochám a ke zdrojům vody určeným k hašení požárů
- 1.4. Označení a umožnění použití nástupních ploch
- 1.5. Použitelnost vnitřních a vnějších zásahových cest a volný přístup k zařízení pro zásobování vody
- 1.6. Označení vypínačů el. proudu, uzávěrů vody, plynu a jejich přístupnost
- 1.7. Označení nouzových únikových východů a směrů úniku osob
- 1.8. Trvale volné průchodné komunikační prostory, které jsou součástí únikových cest
- 1.9. Zjištění, zda chráněné únikové cesty nejsou využívány způsobem zvyšujícím požární riziko
2. **Dodržování technických podmínek a návodů vztahující se k požární bezpečnosti výrobků a činností**
3. **Doklady o provádění pravidelných kontrol dodržování předpisů o PO**

4. Doklady o provádění kontrol a revizí elektrorozvodů, rozvodů plynu, bleskosvodů, komínů

5. Ukládání hořlavých nebo požárně nebezpečných látek

6. Označování pracovišť a ostatních míst bezpečnostními značkami

7. Požárně bezpečnostní zařízení, dále jen „PBZ“
 - 7.1. Vybavení PBZ

 - 7.2. Provozní schopnost PBZ

8. Hasicí přístroje, dále jen „HP“
 - 8.1. Vybavení PHP

 - 8.2. Umístění PHP

 - 8.3. Provozní schopnost PHP

II.

Opatření a lhůty k odstranění zjištěných závad

... opatření k bodu:

V souladu s ustanovením § ... odst. ... písm. ...) zákona o PO

.....

.....

.....

Lhůta: do 2013

... opatření k bodu:

V souladu s ustanovením § ... odst. ... písm. ...) zákona o PO

.....

...

.....

...

Lhůta: do 2013

...opatření k bodu:

V souladu s ustanovením § ... odst. ... písm. ...) zákona o PO

.....

.....

.....

Lhůta: do 2013

... opatření k bodu:

V souladu s ustanovením § ... odst. ... písm. ...) zákona o PO

.....

.....

.....

Lhůta: do 2013

III.

Kontroly se zúčastnil:.....

Podpis

IV.

Výsledky kontroly a uložená opatření byly projednány s oprávněnou osobou panem

.....

Podpis

Za Hasičský záchranný sbor Karlovarského kraje kontrolu provedl a projednal:

.....

Datum projednání:

V.

Poučení

Proti zápisu lze podat písemné a řádně zdůvodněné námitky u HZS Karlovarského kraje, Závodní 205, Karlovy Vary a to ve lhůtě 5 dní od doručení zápisu.

Zdroj: HZS Karlovarského kraje, Karlovy Vary – Dvory. POKYN ŘEDITELE HZS KARLOVARSKÉHO KRAJE - ze dne 30.11.2012 č. 74 postup HZS Karlovarského kraje při provádění řízení dle zákona o přestupcích a dle správního řádu v oblasti kontrolní činnosti a ZPP.